

С П Р А В К А

за отразяване на постъпили становища и бележки по проект на Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027
ТРГ за разработване на ПНИИДИТ, писмена процедура, м. ноември 2021

Организация	Предложение	Приема / не приема	Мотиви
Агенция за хората с увреждания	Съгласуват без коментари и забележки ревизирания вариант на ПНИИДИТ 2021-2027 г.		
ДА „Безопасност на движението по пътищата“	Нямат бележки и допълнения.		
Министерство на образованието и науката	<p>Министерство на образованието и науката изказва следното предварително становище по предложената за обсъждане трета версия на ПНИИДИТ (получено на 10.11.2021 г.):</p> <ol style="list-style-type: none"> По отношение на очертаните предизвикателства пред българската научноизследователска и иновационна екосистема смятаме, че те трябва да се прецизират в посока приоритетност, яснота и обосновка; Има необходимост от допълнително фокусиране на отговорите на политиката в тази област и конкретно приоритетите на Програмата. По този начин смятаме, че с наличния финансов ресурс ще може да се постигнат повече резултати за адресиране на предизвикателствата пред системата; В рамките на Приоритет 1, специфична цел (i), тематично направление „Трансфер на технологии и знание“ не подкрепяме създаването на предвидената национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела „Hub and Spoke“. Предложението не е основано на анализ за целесъобразността на подобна платформа. От описанието на интервенцията е видно, че с прилагането на тази нова идея се цели централизация и опосредстване на връзките между бизнеса и научната общност. <p>Предвид важността на темата, предлагаме Секретариатът на ПНИИДИТ да инициира провеждане на виртуална среща, на която като минимум да вземат участие</p>	<p>1. Приема се</p> <p>2. Приема се</p> <p>3. Приема се</p>	<p>Коментарите са отразени във версия 3.0 на Програмата.</p>

	<p>представителите на научната общност, на която да бъде обсъдена предложената нова интервенция, както и цялостната концепция по планиране на действията в рамките на Приоритет 1. Предложението ни е на основание чл. 12, ал. 3 от Вътрешните правила за дейността на Тематичната работна група за разработване на Програмата.</p> <p>Становище на МОН (получено на 15.11.2021 г.)</p> <p>Представеното по-долу становище следва образаца за програмите, подкрепени от ЕФРР (Приложение V към Регламент 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета). Предвид компетенциите на МОН да формира държавната политика в областта на научните изследвания и образованието, представеното становище се отнася до Приоритет 1. Допълнително, представяме в режим за проследяване на промените Програмата с редакционни предложения за отстраняване на неточности и/или стилистични и други грешки.</p> <p>1. Програмна стратегия: основни предизвикателства пред развитието и отговори на политиката</p> <p>1.1. Предизвикателства</p> <p>Необходимо е идентифицираните предизвикателства да се приоритизират в зависимост от техния потенциал за влияние върху пълноценното функциониране на научноизследователската и иновационната екосистема в страната. По този начин ще се постигне фокусиране на анализа на средата и приоритетите на програмата ще следват първостепенните проблеми, а ресурсът да се насочва в адресирането на предизвикателства, които биха се решили по естествен път или ще бъдат преодолени чрез други инструменти на политиката.</p> <p>Аналитичната част следва да представя причинно-следствените връзки, което да позволи целенасочен дизайн и ефективното и ефикасно идентифициране и изпълнение на интервенциите и дейностите по Програмата. Макар настоящата програма да има потенциала за съществено въздействие върху системата, не бива да се очаква, че тази програма сама по себе си е способна да разреши всички системни и други предизвикателства, натрупвани и развили се с времето.</p> <p>Във връзка с горното предлагаме следната подредба и формулировка на предизвикателствата:</p> <p>1) Недостатъчно публични и частни инвестиции в научноизследователска и развойна дейност</p> <p>В обосновката на предизвикателството е необходимо да се предоставят данни за предвижданите в НСРНИ разходи за НИРД. Да се направи изводът, че ниското ниво на финансиране води до значително по-ниско ниво на международно</p>	<p>1.1.Приема се</p>	<p>1.1.Текстовете в частта „Основни предизвикателства пред развитието“ са прецизирани и реструктурирани.</p>
--	---	----------------------	--

видима научна продукция за 1 млн. население в сравнение с повечето страни от ЕС (Табл. 1), малко по-ниско качество, по-слаби нива на интернационализация на науката, недостатъчно развита инфраструктура и значително изоставане в областта на трансфера на технологии. Една от последиците, до която води системното недофинансиране, е ниската привлекателност на научната професия – обстоятелство, което не е засегнато в анализа на средата.

2) Остаряла и неадекватна нормативна база

Подготвяните нормативни промени са съществена част от реформата в научните изследвания, иновациите и технологиите и не могат да останат извън анализа в програмата. В някои аспекти нормативната база е остаряла и възпрепятства кариерното развитие на учени и на специалисти, ангажирани с иновационна дейност, и затрудняваща трансфера на технологии.

3) Недостатъчни усилия за изграждане и поддържане на капацитет за провеждане на висококачествени и върхови фундаментални и приложни научни изследвания

Анализът е непълен, тъй като не отчита постигнатото през последните години. Видно от графика 1 и таблица 1 научната продукция в България като общ брой международно видими публикации нарастват.

Графика 1

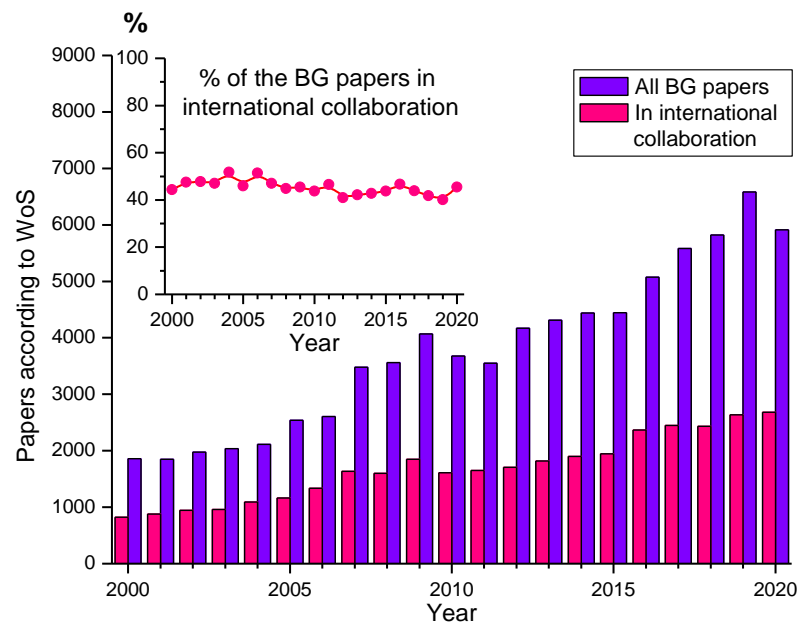

Табл. 1. Количествени и качествени показатели на научната продукция на България. Стойностите са усреднени за последните 10 год.

Страна	Среден год. бр. документи в WoS за 1 млн. население	% статии в Q1 списания	% статии в Top 10%
Германия	38266	53,32	13,17
Финландия	4512	54,93	14,53
Австрия	3635	54,26	14,14
Словения	3447	45,52	11,65
Португалия	3061	52,05	11,64
Чехия	2687	45,38	9,66
Гърция	2199	48,46	12,52
Словакия	1730	34,86	9,18
България	761	38,98	9,43

Развитието на човешките ресурси е също толкова важно, колкото и изграждането на необходимата инфраструктура за преодоляване на предизвикателствата пред растежа. Посочената в програмата липса на подходяща среда за кариерно развитие е само един аспект на управлението на човешките ресурси; други са свързани с достойното заплащане на учените, добри условия на труд, стимулиране на публикационната активност в реномирани научни списания и подкрепа за интернационализация дейността на научните изследователи.

4) Недостатъчно високи нива на интернационализация на екосистемата

Публикациите на български учени, изготвени в резултат на международно сътрудничество през последното десетилетие, нарастват паралелно с общото нарастване на научната продукция, като средната стойност се колебае около 45 % (графика 1). Това е подобно на страни като Чехия, Словакия и Португалия, но изоставаме значително от страни като Австрия и Финландия. Чувствително е изоставането на страната в участието ѝ в международни научни мрежи, програми и проекти, като в много случаи то е недостатъчно ефективно.

5) Ограниченото и неефективното сътрудничество между научните организации, висшите училища и бизнеса за решаване на научни задачи от

полза за икономиката и обществото

Необходимо е да се изясни какво се разбира под неефективно сътрудничество между научната общност и бизнеса; да се направи концептуална връзка между сътрудничеството и трансфера на технологии и знания; да се опишат и анализират различните аспекти на процеса по сътрудничество. Само така ще може да се обоснове приоритетното направление 2: Трансфер на технологии и знания. Предлаганите интервенции трябва да бъдат отговор на посочените проблеми пред сътрудничеството между научната общност и бизнеса.

6) Слаби резултати в областта на иновационната дейност на предприятията

7) Продължаващи регионални различия в развитието на научния и иновационен потенциал и резултати.

В допълнение, предлагаме две от предизвикателствата в текущата версия на програмата да отпаднат, тъй като те се включват в посочените по-горе предизвикателства, както следва:

- *Забавен темп на модернизацията и интернационализация на научните организации и висшите училища;*
- *Непълноценно и неефективно използване на наличната инфраструктура и човешки капитал*

В анализа на посочените предизвикателства липсва ясно формулирано проявление на забавения темп на модернизация и интернационализация на научноизследователските организации и висши училища. Не е изяснен обхватът на понятията „модернизация“ и „интернационализация“; не е ясна казуалната връзка между предоставянето на възможност на научните институции да използват научните изследвания за комерсиални цели и тяхната модернизация.

При описанието на непълноценно и неефективно използване на наличната инфраструктура и човешкия капитал изобщо липсва текст, свързан с инфраструктурата. Не е изяснено в какъв аспект има непълноценно и неефективно използване на наличната инфраструктура и човешки капитал. В тесния смисъл на това понятие констатацията не отговаря на действителността.

В допълнение, бихме искали да обърнем внимание, че в аналитичната част на програмата е необходимо да се прецизират обосновките и да се изведат на преден план съществени показатели. В текущата версия на програмата са представени данни от различни източници, често без връзка помежду им. Част от цитираните данни са некоректни, взаимно изключващи се и липсва анализ, който да подкрепя констатациите.

В тази връзка, в текста на програмата в режим за проследяване на промените

	<p>и като коментари са посочени примери за неверни твърдения.</p> <p>1.2. Научени уроци и отговори на политиката</p> <p>В предложената трета версия на Програмата няма съществено подобрение в текстовете на под-частите „научени уроци“, „отговори на политиката“ и „логика на интервенцията“. И в трите части се съдържа информация за отговорите на предизвикателствата пред развитието. Предлагаме същите да се разпишат единствено в под частта „отговори на политиката“ и да се прецизират съгласно разработената от МОН визия за политиката в областта. Реализацията на политиката за научни изследвания, иновации и технологии предвижда действия в три основни посоки:</p> <p>Първо, преодоляване на фрагментираността посредством консолидиране на научната общност и споделено използване на ресурсите. Това се осъществява чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ стимулиране на създаването на съвместни научни колективи за адресиране на конкретни стратегически цели (Национални научни програми (ННП), Центрове за върхови постижения (ЦВП), Центрове по компетентност (ЦК), София-тех парк и др.); ✓ регламентиране на широк достъп до уникалната научна апаратура, включена в националната пътна карта за научна инфраструктура, както и достъп до европейска инфраструктура; ✓ споделяне на други ресурси, като развитие на съвместни интердисциплинарни образователни програми във висшето образование (напр. програма за модернизация), лекции от изявени учени и от бизнеса, научни резултати и бази данни чрез отворен достъп. <p>Второ, изграждане и поддържане на капацитет за провеждане на висококачествени и върхови фундаментални и приложни научни изследвания в приоритетните научни области. Мерките включват:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ достойно заплащане на труда на учените и добри условия на труд, спазване на недискриминационни условия; ✓ директно стимулиране на публикационната активност в реномирани научни списания, въвеждане на диференцирано заплащане на учените в зависимост от постигнати резултати; ✓ повишаване на квалификацията, вкл. посредством международно сътрудничество; ✓ осигуряване на подходяща инфраструктура или достъп до такава; 	<p>1.2.Приема се</p>	<p>1.2. Текстовете в частите „Научени уроци“ и „Отговори на политиката“ са редактирани, като коментарите на МОН са отразени.</p>
--	--	----------------------	--

- ✓ балансирано регионално разпределение на капацитета в съответствие с приоритетите на ИСИС.

Трето, създаване на **доверие и подобряване на връзките между научните среди и бизнеса** с цел ефективен и бърз трансфер на знания и технологии. Съответните мерки са:

- ✓ включване на необходими елементи при обучение на студентите и допълнително обучение на научния състав (например по иновации и предприемачество, използването на инструмента HEInnovate);
- ✓ включване на подходящи проектно иновационно-ориентирани показатели в критериите за научно израстване, като възможност за замяна на част от научните показатели;
- ✓ подкрепа за общи докторантури наука-бизнес чрез промяна в Закона за висшето образование;
- ✓ стимулиране на научни разработки, съобразени с нуждите на бизнеса чрез ННП, ЦВП, ЦК и др.;
- ✓ прилагането на облекчения при възлагането на обществени поръчки в областта на научноизследователска и развойна дейност;
- ✓ създаване на данъчни облекчения при инвестиране от страна на бизнеса в научни разработки и стимулиране на патентната дейност;
- ✓ насърчаване на иновативното предприемачество сред бизнеса;
- ✓ подкрепа за предприемачеството в ранен етап и готовност за инвестиции в стартиращи фирми.

Също така трябва да се прецизират текстовете за отговорностите на ДАНИИ при изпълнението на политиката. Това може да стане само, ако се вземе предвид хоризонталния характер на политиката за научни изследвания, иновации и технологии, и факта че нейното реализиране изисква обединяване на усилията на всички членове на научноизследователската и иновационна екосистема според техните компетенции и капацитет.

В посочените и описани научени уроци не се прави референция към изпълнението на НСРНИ. Идентифицираните уроци в частта „научни изследвания и иновации“ (първите четири) не илюстрират добавената стойност и синергията с частта „дигитализация“.

2. Приоритет 1: Устойчиво развитие на българската научноизследователска и иновационна екосистема

	<p>подпомогне и насърчи иновативното предприемачество и въвеждане на иновации и иновативни решения в МСП чрез предоставяне на професионално ноу-хау.</p> <p>Предлагаме в приоритетното направление да се включи нова интервенция „Създаване на условия за повишаване видимостта на висококачествените научни резултати чрез покриване на разходи за осигуряване на отворен достъп до публикации.</p> <p>б) Приоритетно направление 2: Трансфер на технологии и знания</p> <p>Предлагаме да се даде определение какво се разбира под термина „трансфер на технологии и знания“¹. Също така, липсва описание затова какво представлява „системата за трансфер на технологии и знания“, кои са нейните елементи, какви форми на трансфер има (формални и неформални) и т.н. Липсата на понятийна яснота и последователност в използването на термините води до необоснованост на предлаганите интервенции и до възможност за по-широка интерпретация на интервенциите.</p> <p>МОН категорично не подкрепя интервенцията за създаване на високопрофесионална национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела „Hub and Spoke“ и предлагаме да отпадне със следните аргументи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Липсва какъвто и да е анализ в програмата, който да обосновава подкрепата на подобна интервенция. Анализ както на средата в България, така и на международния опит в прилагането на този модел. Подобна мащабна интервенция на системно ниво изисква най-малкото предварителна оценка на въздействието. ✓ Този бизнес модел е широко разпространен в транспортната индустрия и най-вече в авио индустрията. Той се основава на централизиран подход в управлението на взаимоотношенията, което предполага субординация между центъра (хъба) и периферните звена. Тази форма на взаимоотношение не кореспондира с плурализма в научната общност, автономията на НО и ВУ и множеството (често конкуриращи се) частни бизнес интереси на компании, които биха търсили научно знание за решаване на конкретни бизнес предизвикателства. ✓ Видно от амбицията на УО, тази национална инфраструктура трябва да се превърне в основния елемент на системата за трансфер на технологии и 	<p>б)приема се частично</p>	<p>Предложението за включване на нова интервенция за създаване на условия за повишаване видимостта на висококачествените научни резултати чрез покриване на разходи за осигуряване на отворен достъп до публикации, е прието и текстът е допълнен.</p> <p>б) Дефиниция за „трансфер на технологии“ е посочена под линия в частта „Предизвикателства пред развитието“. Основната цел на интервенциите в приоритетно направление 2 е да се осигури подкрепа за изграждане на функционираща и високопрофесионална система за трансфер на знания и технологии, която да подпомогне процеса на пазарна реализация на резултатите от научните изследвания и иновациите в индустрията. В тази връзка се цели задаване на обща рамка, която да даде възможност за по-широка интерпретация на интервенциите с цел осигуряване на по-голяма адаптивност на проектните предложения към последващи промени в идентифицираните потребности в тази област.</p> <p>Предложението за отпадане на интервенцията за създаване на високопрофесионална национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела „Hub and Spoke“ се приема частично. Коментарите на МОН в тази връзка са взети предвид. В рамките на приоритетно направление 1 е включена интервенция за създаване на национален модел за трансфер на технологии, с която се предвижда възможността за изграждане на най-подходящия за страната ни модел. Конкретните негови характеристики и взаимоотношения между участниците в него ще се основава на резултатите от картографирането на научноизследователската екосистема и провеждане на необходимите предпроектни проучвания за осъществимост.</p> <p>Коментарът за обвързването на обхвата на интервенцията за развитието на иновационни клъстери, с резултатите от картографирането на екосистемата се приема.</p>
--	--	-----------------------------	---

¹ Едно от определенията е това на WIPO, чиито доклади УО използва широко в Програмата. Според него трансферът на технологии се отнася до иновативни решения на проблеми, които са защитени от правата на интелектуална собственост. Трансферът на знания е по-широко понятие и включва изследванията, включително и в социалните науки, както и не толкова формални канали за трансфер https://www.wipo.int/about-ip/en/universities_research/ip_knowledgetransfer/

	<p>знания. Подобен подход само ще усложни взаимоотношенията между научната общност и бизнеса вместо да ги опрости и улесни. Опосредстването на комуникацията не адресира основната пречка пред трансферна на технологии, а именно липса на комуникация между публичния и частния сектор².</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Създаването на националната инфраструктура се предвижда да се реализира чрез обявяването на процедура, в която ще участват партньорства. Резонен е въпроса защо дейността на хъба не се изпълнява от ДАНИИ, чиято функция съгласно устройствен правилник е <i>„координиране и контролиране ... на държавната политика по взаимодействие между научните изследвания, иновациите и технологиите с цел повишаване на технологичното и икономическото развитие на Република България“</i> (чл. 3, ал. 1 УП на ДАНИИ)? Няма достатъчно яснота как ще бъде гарантирана устойчивостта на интервенцията след приключване на програмното финансиране. ✓ Замисълът за създаването на национална инфраструктура по модела “Hub and Spokes” крие висок риск от евентуален конфликт на интереси и/или липса на научни организации/колективи/отделни изследователи в различните тематични области. За да се ограничи евентуалния конфликт на интереси е необходимо да се гарантира, че една и съща научноизследователска организация не може да бъде едновременно в хъба и в периферните звена. Тогава остава открит въпроса как ще се гарантира високия професионализъм както на хъба, така и на периферните звена. Не става ясно как инициативата би се допълвала с останалите такива по ПНИИДИТ и НПВУ. ✓ Подобна процедура се характеризира с голяма сложност както по отношение определяне на обхвата на процедурата, изискванията към партньорствата, но и по отношение на начина на оценка на предложенията. Подготовката и провеждането на такава процедура ще отнеме много време, минимум две години, което поставя под риск изпълнението на програмата. ✓ Не на последно място предложението на създаване на подобна национална инфраструктура за трансфер на технологии и знание не е предварително обсъждана с партньорите и със заинтересованите страни, за нейното аргументиране се използва доклад, който не е публичен, както и блогове на комерсиални компании. Намираме подобен подход за несъответстващ на принципа за включване на заинтересованите страни в процеса на програмиране и изпълнение на Програмата. Не подкрепяме прилагането на такива практики, особено към края на процеса на програмиране. <p>По принцип подкрепяме интервенцията за развитието на иновационни</p>		
--	---	--	--

² Стр.12 от ПНИИДИТ

	<p>клъстери, но смятаме че нейният обхват трябва да се обвърже с резултатите от картографирането на екосистемата. По този начин ще се гарантира, че няма да има припокриване, насищане на екосистемата за трансфер и/или наличие на бели петна както в тематичен, така и географски смисъл.</p> <p>с) Приоритетно направление 3: Европейска интеграция и интернационализация</p> <p>С цел прецизност предлагаме от наименованието на направлението да отпадне „европейска интеграция“.</p> <p>В програмата в режим проследяване на промените са направени предложения за редакции и допълнения, както следва:</p> <p>Финансиране за проекти, получили „Печат за върхови постижения“ по:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Европейския съвет по иновации (ЕСИ). Подкрепата осигурява национално финансиране за изпълнение на иновативни проектни предложения на МСП или малки предприятия със средна пазарна капитализация, в тематичните области на ИСИС и тематичните конкурси на ЕСИ. Подкрепата допълва инвестициите, заложи в Стълб 1, операция 1 от Програмата за ускоряване на възстановяването и трансформацията на икономиката чрез наука и иновации по НПВУ. Основната демаркационна линия е периодът на финансиране - мерките по НПВУ обхващат проектите, наградени с Печат за върхови постижения 2021-2023 г., докато подкрепата, предвидена по тази интервенция, обхваща проекти, наградени с Печат за върхови постижения 2024-2026 г. 2. Европейския научен съвет (ЕНС). Това се очаква да насърчи участието на български учени в схемите по ЕНС. В същото време се планира предоставяне на национално финансиране по схемите „<i>Visiting Research Fellowships</i>“, „<i>ERC Mentoring Initiative</i>“ и др. под. 3. Дейности „Мария-Склодовска Кюри“. Това се очаква да доведе до повишаване на научноизследователския и иновационен капацитет на съответните организации, повишаване на сътрудничеството с бизнеса и индустрията, привличане и задържане на висококвалифицирани човешки капитал и др. <p>Повишаване на участието на български научни организации, висши училища и МСП в РП „Хоризонт Европа“, укрепване на техния научен, иновационен и/или административен капацитет чрез:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Участие в европейски партньорства. Ще се осигури (1) национално съфинансиране за участие на български организации в покани за 	<p>с)Приема се частично</p>	<p>с) Предложената промяна в наименованието на приоритетно направление 3 не се приема. Наименованието е предложено с оглед акцента, който се слага преди всичко върху интегрирането на научноизследователската и иновационна система на страната ни в ЕНП в изпълнение на целите на Европейско ниво.</p> <p>Предложените допълнения в текстовете на приоритетно направление 3 за отразени в текста програмата.</p>
--	--	-----------------------------	--

проектни предложения по съответните европейски (институционализирани и съвместно финансирани) партньорства по РП „Хоризонт Европа“, в които България участва, (2) подкрепа за участието на български научни организации, висши училища и МСП в паневропейски представителни организации, срещи, конференции и др., свързани с изпълнението на съответните европейски партньорства, в т.ч. членски внос.

Координацията на участието на България в европейските партньорства ще се изпълнява от СИР и ДАНИИ.

2. Укрепване на сътрудничеството с Европейския институт за иновации и технологии (EIT), чрез подкрепа за изпълнението на съвместни дейности, съгласно Меморандума между EIT и МОН, и за участие в Общностите на знанието и иновациите (KICs) с цел изграждането устойчиви екосистеми за иновации, иновационни и предприемачески умения в перспективата на учене през целия живот, включително повишаване на капацитета на висшите училища; нови решения за пазара с цел справяне с глобалните предизвикателства; полезни взаимодействия и добавена стойност в рамките на Програмата.
3. Допълващо финансиране на проектни предложения по „Работа в екип за върхови постижения“ (“Teaming for Excellence“) по РП „Хоризонт Европа“ за създаване на нови Центрове за върхови постижения или надграждане/осъвременяване на съществуващи такива. Прогнозира се допълващо финансиране за около 5-6 проекта, в зависимост от размера на необходимото допълващо финансиране.
4. Национално финансиране на проектни предложения по „Изграждане на връзки (туининг)“ (Twinning), които са получили висока оценка в процеса на оценяване от страна на Европейската комисия, но не са получили европейско финансиране по РП „Хоризонт Европа“ поради недостиг на средства в бюджета на схемата. Това е продължение на успешната Национална програма „Европейски научни мрежи“ и на схемата по ПВУ, като ще бъдат подкрепени проекти, попадащи в приоритетите на ИСИС и на ЕС, чиято оценка е публикувана след 2023 г.
5. Национално финансиране на проектни предложения по „Катедри на ЕНП“ (ERA Chairs), които са получили висока оценка в процеса на оценяване от страна на Европейската комисия, но не са получили европейско финансиране по РП „Хоризонт Европа“ поради недостиг на средства в бюджета на схемата. Това е продължение на схемата по НПВУ, като ще бъдат подкрепени проекти, попадащи в приоритетите

	<p>на ИСИС и на ЕС, чиято оценка е публикувана след 2023 г.</p> <p>По отношение на бюджета по трите направления считаме за целесъобразно следното разпределение:</p> <ul style="list-style-type: none"> • приоритетно направление 1 - 35% (267 814 687,37 €); • приоритетно направление 2 - 35% (267 814 687,37 €); • приоритетно направление 3 - 25% за (191 346 271,92 €). <p>Предложението от една страна адресира коментара на ЕК за преосмисляне и баланс, а от друга обуславя необходимите средства от гледна точка на планираните интервенции и броя на потенциалните бенефициенти за всяка от тях. Следва да се има предвид, че инвестициите в научноизследователска и иновационна инфраструктура заемат най-голям дял сред тях.</p> <p>2.2. Специфична цел (iv)</p> <p>Не подкрепяме отпадането на интервенциите, предложени във версия 2 на Програмата и предложеното вместо това създаване на платформа за умения за интелигентна специализация. Интервенциите следва да вземат предвид постигнатото до момента и да създадат синергии и с Програма „Образование“.</p> <p>В допълнение считаме за целесъобразно да бъде включена конкретна интервенция за подкрепа на предприемачеството сред научноизследователските организации и висшите училища (съществуващи и нови).</p> <p>По отношение на демаркацията и допълняемостта смятаме, че текстовете следва да бъдат подобрени и прецизирани.</p> <p>В заключение и предвид посочените по-горе бележки и коментари, МОН не одобрява представената версия 3.0 на програмата.</p> <p>Предложени са и промени, нанесени върху проекта на ПНИИДИТ, версия 3.0 в режим „проследяване на промените“ както следва:</p> <p>1. На стр. 2 изречението: „Програмата допринася за изграждането на устойчиви екосистеми на научните изследвания и иновациите, на електронното управление, базирано на данни и на националната киберсигурност за справяне с кризисни и извънредни ситуации, както и за посрещане на обществените и глобални предизвикателства.“ се редактира така: „Програмата допринася за изграждането на ефективна и устойчива екосистема на</p>	<p>Не се приема</p> <p>2.2. Приема се</p> <p>Предложения за промени в проекта на ПНИИДИТ</p> <p>1. Приема се</p>	<p>Предвид редакцията на Програмата след отразяването на относимите становища и коментари, получени в рамките на писмената процедура на ТРГ и прецизираните и редактирани текстове на приоритетните направления в обхвата на Приоритет 1, релевантното разпределение на планираните средства в както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приоритетно направление 1 - 35% - приоритетно направление 2 - 40% - приоритетно направление 3 - 23% - интервенция с принос към СЦ (iv) - 2% <p>2.2.Текстовете са ревизирани.</p> <p>Предложени промени, нанесени върху проекта на ПНИИДИТ, версия 3.0:</p> <p>1. Редакцията е отразена.</p>
--	---	--	---

	<p>научните изследвания и иновациите, на електронното управление, базирано на данни и на националната киберсигурност за справяне с кризисни и извънредни ситуации, както и за посрещане на обществените и глобални предизвикателства.“</p> <p>2. На стр. 2 изречението : „Обвързването на процесите на цифровизация с инвестициите в научни изследвания и иновации създава изцяло нова среда за иновативно и интелигентно икономическо развитие и управление, базирано на данни за преодоляване на национални, териториални и междурегионални предизвикателства.“ се редактира така: „Обвързването на процесите на цифровизация с инвестициите в научни изследвания и иновации създава изцяло нова среда за иновативно и интелигентно икономическо развитие и управление, базирано на НИРДИ и данни за преодоляване на национални, териториални и междурегионални различия и предизвикателства.“</p> <p>3. На стр. 3 към изречението: „През 2021 г. България е в групата на „проходящите“ иноватори (emerging innovators) с обобщен иновационен индекс 50,1 % сравнен със средния за ЕС.“ се добавя „съгласно European Innovation Scoreboard 2021.“</p> <p>4. На стр. 4 текста: „Предприятията възлагат изследователска дейност на държавните изследователски звена - Българска академия на науките (БАН) и Селскостопанската академия (ССА) и (преди всичко) на държавните висши училища в размер съответно на едва 1% и 3% от бюджетите си за НИРД. Ситуацията е подобна по отношение на държавния сектор – 85% от НИРД бюджета на академичните институции остава на тяхно разположение, други 10% се насочват към висшите училища, повечето от които са също държавни.“ се изменя и допълва така: „Предприятията възлагат изследователска дейност на публичните изследователски звена — Българска академия на науките (БАН) и Селскостопанската академия (ССА) и (преди всичко) на държавните висши училища в размер съответно на едва 1% и 3% от бюджетите си за НИРД. Ситуацията е подобна по отношение на държавния сектор – 85% от бюджета за НИРД на академичните институции остава на тяхно разположение, 10% се насочват към висшите училища, повечето от които са държавни.“ По отношение на второто изречение от цитирания текст („Ситуацията е подобна...“) е добавен коментар: „Информацията не е вярна“.</p> <p>5. На стр. 4 изречението: „Участието на публични изследователски организации и висши училища в стартиращи компании (start-up и spin-off) и трансфера на технологии са ограничени поради липсата на информираност или неяснота по отношение на собствеността</p>	<p>2. Приема се</p> <p>3. Приема се</p> <p>4.Приема се по принцип</p> <p>5. Приема се</p>	<p>2. Редакцията е отразена.</p> <p>3. Редакцията е отразена, като е добавена бележка под линия с източник на данни.</p> <p>4. Текстът на програмата е прецизиран.</p> <p>5. Редакцията е отразена.</p>
--	---	---	---

	<p>върху правата на интелектуална собственост и дяловите участия в тези начинания, както и поради липса на финансови стимули и стимули за кариерно развитие, обвързани с атестацията на изследователите.“</p> <p>се редактира така:</p> <p>„Участието на публични изследователски организации и висши училища в стартиращи предприятия (start-up и spin-off) и трансфера на технологии са ограничени от липсата на информираност или неяснота по отношение на собствеността върху правата на интелектуална собственост и дяловите участия в тези начинания, както и поради липса на финансови стимули и стимули за кариерно развитие, обвързани с атестацията на изследователите.“</p> <p>6. На стр. 5 в изречението: „Такива са примерите за така нареченото „скрито академично предприемачество“ - разработване на иновативни продукти и услуги и създаване на нови предприятия в резултат на лична инициатива и без ангажимент от страна на съответната публична научноизследователска организация.“</p> <p>в края се поставя запетая и се добавя „или висше училище“.</p> <p>7. На стр. 5 в изречението: „В своя доклад от 2019 г. Световната организация за интелектуална собственост (WIPO) обобщава слабостите...“, по отношение на 2019 г. е направен коментар: „Цитираните данни не са от последния доклад на WIPO, а именно 2021 г.“</p> <p>8. На стр. 6, относно препратката под линия към WIPO Project: Assessment of the Status of Knowledge Transfer between Academic Institutions and Industry in the Republic of Bulgaria, DRAFT ASSESSMENT REPORT AND RECOMMENDATIONS, October 30, 2019 е направен коментар: „Цитираният доклад не е публично наличен“.</p> <p>9. На стр. 6 в изречението: „Капацитетът на човешките ресурси в страната остава недостатъчно използван видно от посочените по-долу показатели“ по отношение на словосъчетанието „по-долу показатели“ е направен коментар: „Моля да се посочи източник на данните“</p> <p>10. На стр. 6 относно текста: „Дял на публикациите с международно участие, където след две години на възстановяване на позиции от около 50%, през 2018 г. отново се наблюдава спад с 3 процентни пункта“ е направен следният коментар: „Следва да отпадне. Данни са посочени в становището на МОН.“</p> <p>11. На стр. 6 по отношение на текста „Брой на международните (извън ЕС) научни съвместни публикации на 1 млн. от населението, на който се гледа като на атестат за</p>	<p>6. Приема се</p> <p>7. Приема се</p> <p>8. Приема се</p> <p>9. Приема се</p> <p>10. Приема се</p> <p>11. Приема се частично</p>	<p>6. Редакцията е отразена.</p> <p>7. Текстът е прецизиран.</p> <p>8. Текстът е прецизиран.</p> <p>9. Текстът е редактиран и прецизиран.</p> <p>10. Текстът е редактиран и прецизиран.</p> <p>11. Текстът е редактиран съобразно данните от Европейското иновационно табло 2021.</p>
--	--	--	---

	<p>качество на научните изследвания. В рамките на ЕС България (324) изпреварва единствено Румъния (257) и е три пъти под средното равнище за ЕС-28 (1070)“ е отправен коментар: “Следва да отпадне. Това би могло да е атестат за ЕС като цяло, но не е приложимо за България. Съществено е, че ниските стойности се дължат на ниските стойности на общия брой публикации на 1 млн. население, което тук въобще не е засегнато“.</p> <p>12. На стр. 6/7 относно текста: „Двучифреният ръст в публикационната активност на научните организации от България през последните две години е придружен от също толкова бърз спад в дела на научните публикации с международно участие. Относителното затваряне на научната общност от страната връща международното сътрудничество в научната област на нивото от преди двадесет години. Това е и признак за продължаващата липса на приложен фокус и/или качество на фундаменталните изследвания.“ е отправен коментар: „Следва да отпадне. Твърдението не вярно. Данни са предоставени в становището на МОН.“</p> <p>13. На стр. 7 изречението: „Поради концентрацията на научноизследователскии университетски звена и високотехнологичен бизнес районът е водещ по показатели за заети ИТ специалисти, публикационна активност, образователно равнище и разходи за НИРД.“ е редактирано така: „Поради концентрацията на висши училища и високотехнологичен бизнес районът е водещ по показатели за заети ИТ специалисти, публикационна активност, образователно равнище и разходи за НИРД.“ и към думата „Поради“ е направен коментар: „Може да се посочи и по-високия БВП на глава от населението спрямо средния за страната и въобще населението.“</p> <p>14. На стр. 7, текстът „От една страна тези вътрешнорегионални различия са естествено следствие от процесите на глобализация, които изискват все по-широк комплекс от умения и знание, които естествено се намират в София и два или три други града. От друга страна подобно иновационно отдалечаване между регионите пречи на тяхното сътрудничество. Ето защо е необходимо да се търси задълбочаване на административния капацитет за провеждане на иновационни политики по райони, както и на по-доброто интегриране на местните и националните нужди.“ е редактиран така: „От една страна тези вътрешнорегионални различия са естествено следствие от процесите на глобализация, които изискват все по-широк комплекс от умения и знание, които се намират основно в София и два или три други града. От друга страна подобно отдалечаване между районите пречи на тяхното социално-икономическо развитие и сближаване. Ето защо е необходимо да се търси задълбочаване на административния капацитет за провеждане на иновационни политики по райони,</p>	<p>12.Приема се</p> <p>13.Приема се</p> <p>14.Приема се</p>	<p>12. Текстът е редактиран.</p> <p>13. Предложената редакцията е отразена.</p> <p>14. Текстът е прецизиран.</p>
--	---	---	--

	<p>както и на по-доброто интегриране на местните и националните нужди.“ като са добавени коментари както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Към словосъчетанието „следствие от процесите на глобализация“ : „И исторически причини.“; - Към словосъчетанието „по райони“ : „Това не е възможно в широкия смисъл на думата, България е унитарна/единна, не федерална; по-скоро innovation-friendly policies и инвестиционна политика, насърчаваща развитието на регионалните иновационни екосистеми.“; - Към словосъчетанието „интегриране на местните и националните нужди.“ : „Не е ясно какво се има предвид. Необходимо е да се конкретизира.“ <p>15. На стр. 7 изречението: „Недостатъчно финансиране за научноизследователската и развойна дейност както в частния, така и в публичния сектор, резултиращо в нисък иновационен капацитет на икономиката“ се изменя така: „Недостатъчно финансиране за научноизследователската и развойна дейност както в частния, така и в публичния сектор, водещо до сравнително нисък иновационен капацитет на икономиката“</p> <p>16. На стр. 7 към изречението: „Разходите за научноизследователска и развойна дейност като процент от БВП намаляват след 2015 г., достигайки 0,84%“ е добавен коментар: „Да се добави информацията: НСРНИРБ предвижда увеличение на публичните разходи за НИРД на 0.7 % от БВП през 2022 г. и 1 % през 2025 г., а на общите разходи – съответно 2.4 и 3 %, като засега сме далече от тези заложили стойности.“</p> <p>17. На стр. 8 към изречението: „Продължаващата интеграция на българската икономика в европейската, както и при регионалното развитие води до нехомогенно развитие при различните групи предприятия“ е направен коментар: „Това е естествено, причините са пазарни и процеса на развитие на единния пазар, както и на самото развитие на структурата на икономиката – напр. услугите са по-скоро местни. Дори напротив – развитието на технологиите и на т. нар. цифров единен пазар, българските предприятия, предлагащи е-услуги, са доста конкурентоспособни (напр. финтех, софтуер).“</p> <p>18. На стр 8 към изречението: „Налице е отстъпление в области, които са пряко свързани с иновационната дейност на бизнеса и резултатите от нея: МСП със собствена иновационна дейност – спад от 15% в сравнение с 2011 г. до равнище от 13,8% от МСП, което е повече от два пъти под средното за ЕС-28 и по-високо само от резултата за Румъния“ към 2011 г. е</p>	<p>15. Приема се по принцип</p> <p>16. Приема се</p> <p>17. Приема се за сведение</p> <p>18. Приема се по принцип</p>	<p>15. Предложената редакцията е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>16. Текстът е прецизиран.</p> <p>18. Предложената редакцията е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p>
--	--	---	--

	<p>отправен коментар: „Основен фактор вероятно е тогавашната криза, но заключенията тук не представят информация защо не се наблюдава възстановяване през последните 10 години. Също така е нужно да се представят източници на тези данни.“</p> <p>19. На стр. 8 изречението: „продажба на нови за пазара и нови за фирмата продукти като дял от оборота – спад от 14,2% до близо 6% при двойно по-високо средно равнище за ЕС 27, което е частично демонстрирация на изключително ниската конкурентоспособност на българските предприятия.“ , словосъчетанието „което е демонстрация на изключително ниската“ се заменя от „частично демонстрира“. Към тази част е написан коментар: „Направеният извод е следствие, а не причина. Необходимо е да се коригира.“</p> <p>20. На стр. 8 в изречението: „на ниво подход - въпреки териториалната приоритизация при разпределението на подпомагането, разликите между столичния регион район и другите региони райони са големи и продължават да се задълбочават“ думите „район/райони“ са заменени с „регион/региони“</p> <p>21. На стр. 9 в изречението: „Както се посочва в редица доклади за България на ЕС българската научноизследователска и иновационна система се нуждае от реформи в научните организации (Българска академия на науките, Селскостопанска академия) и висши училища в посока повишаване на приложимостта на научните изследвания за икономически цели и свързване на финансирането на научните изследвания с резултатите.“ Словосъчетанието „на ЕС“ е изтрито, направени са технически корекции (членуване) и след думата „училища“ е добавено „наред с останалото“</p> <p>22. На стр. 9 в изречението: „България постигна известен напредък в предоставянето на възможност на публичните институции да използват научните изследвания за бизнес цели“ думата „бизнес“ е заменена с „комерсиални“</p> <p>23. На стр. 9 в изречението: „С измененията в Закона за висшето образование (ЗВО) от 2016 г. и допълнително въведеното изменение през 2020 г. се позволява публичните висши училища да създават дружества...“ е премахнато „допълнително въведеното изменение през“.</p> <p>24. На стр. 9 изречението: „Базираната на проучване на СБ диагностика потвърждава значението на измененията в законодателството и регулаторните механизми, свързани с трансфера</p>	<p>19.Приема се</p> <p>20. Приема се</p> <p>21. Приема се</p> <p>22. Приема се</p> <p>23. Приема се</p> <p>24. Приема се</p>	<p>19. Предложената редакция е отразена.</p> <p>20. Редакцията е отразена.</p> <p>21. Редакцията е отразена.</p> <p>22. Редакцията е отразена.</p> <p>23. Редакцията е отразена.</p> <p>24. Редакцията е отразена.</p>
--	--	--	--

	<p>на технологии и комерсиализацията на публичните изследвания, направени през последните пет години.“ се променя така: „Базираната на проучване на СБ диагностика потвърждава значението на изменението в законодателството и регулаторните механизми, свързани с трансфера на технологии и комерсиализацията на резултатите от публично финансираните научни изследвания, направени през последните пет години“</p> <p>25. На стр. 9 в изречението: „Въпреки това, докато изменението в кариерния път на академичния персонал са добре разбрани и се прилагат изцяло от публичните изследователски институции, все още съществува необходимост от по-конкретни процедури, необходими за създаването на спин-оф компании от научноизследователските звена.“ Думата „звена“ се заменя с „организации“.</p> <p>26. На стр. 9 в изречението: „В резултат на стартирания през 2015 г. нов механизъм на ЕК за подкрепа в областта на политиките (PSF)...“, думата „нов“ се заличава и абривиатурата „PSF“ е заменена с „Policy Support Facility“</p> <p>27. На стр. 9/10 текстът: „Стратегията предвижда три клъстера на реформи – създаване на нова структура за изследвания и иновации, която да управлява инструментите за насърчаване на научните изследвания; повишаване капацитета и ефективното кариерно развитие на учените и трансфер на резултати и знание; създаване на нов устойчив финансов модел за институционално финансиране, основано на постигнати резултати, с цел гарантиране ефективността на разходите, стимулиране качеството на провежданите научни изследвания и конкуренцията между научните институции.“ се редактира така: „Стратегията предвижда три “клъстера”/групи на реформи – създаване на нова държавна структура за изследвания и иновации, която да управлява и изпълнява инструментите за насърчаване на научните изследвания; повишаване научния капацитет и ефективното кариерно развитие на учените и трансфер на знания и технологии; създаване на нов ефективен и устойчив финансов модел за институционално финансиране, базирано основно на постигнати резултати, с цел повишаване на ефективността и ефикасността на разходите, стимулиране качеството на провежданите научни изследвания и сътрудничеството и конкуренцията между научните организации.“</p> <p>28. На стр. 10 изречението: „Подходът по отношение на финансирането на научноизследователската дейност, основано на резултатите, е залегнал и в Стратегията за развитие на висшето</p>	<p>25. Приема се за сведение</p> <p>26. Приема се</p> <p>27. Приема се частично</p> <p>28. Приема се за сведение</p>	<p>25. . Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>26. Редакцията е отразена.</p> <p>27. Текстът е прецизиран.</p> <p>28. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p>
--	--	--	--

	<p>образование в България 2021-2030 г. с цел концентриране на ресурси и консолидиране на изследователските компетенции.“ се изменя така: „Подходът по отношение на финансирането на научноизследователската дейност, основано на резултатите, е залегнал и в Стратегията за развитие на висшето образование в България 2021-2030 г. с цел повишаването ресурсите и на тяхната ефективност и ефикасност и стимулиране на научноизследователската дейност във ВУ и на развитието на иновации, ориентирани към пазарната икономика.“ И към него има коментар: „СРВО, Цел 4. и Цел. 6“</p> <p>29. На стр. 10 в изречението: „Понастоящем обаче делът на финансирането на научноизследователската дейност на ДВУ, основаващо се на резултатите, варира приблизително до 2,5 %.“, словосъчетанието „варира приблизително до“ се заменя с „е около“</p> <p>30. На стр. 10 в изречението: „За БАН този процент е в рамките до 5%, при заложили 20 процента от общата държавна субсидия за институциите на БАН.“ Думата „процента“ се заменя с „%“. Към това изречение има коментар: „Твърдението е невярно“</p> <p>31. На стр. 10 в изречението: „Поради това са предприети редица реформи по отношение актуализиране на нормативната уредба...“ словосъчетанието „актуализиране на“ се заменя с „промени в“</p> <p>32. На стр. 10 изречението: „Също така стартира и целево финансиране за възстановяване на човешкия потенциал, основно чрез млади учени и докторанти, което също се основава на индикатори на качеството.“ се изменя така: „Също така през последните години стартира и целево финансиране за възстановяване на човешкия потенциал, насочено основно към привличане и задържане на млади учени и докторанти, което също се основава на индикатори на качество.“</p> <p>33. На стр. 10 в изречението: „Очаква се мерките, предвидени съгласно НПВУ за развитието на...“, словосъчетанието „предвидени съгласно“ се заменя с „по“</p> <p>34. На стр. 10 към изречението: „В рамките на НПВУ са предвидени реформи по отношение модела на финансиране на висшите училища и по-конкретно на изследователските висши училища, като до</p>	<p>29. Приема се за сведение</p> <p>30. Приема се за сведение</p> <p>31. Приема се</p> <p>32. Приема се</p> <p>33. Приема се</p> <p>34. Приема</p>	<p>29. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>30. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>31. Редакцията е отразена.</p> <p>32. Редакцията е отразена.</p> <p>33. Редакцията е отразена.</p> <p>34. Текстът е прецизиран.</p>
--	---	--	--

	<p>2030 г. те следва да получават субсидия за научна и иновационна дейност в размер на приблизително 40% спрямо субсидията за обучение.“ е отправен коментар: „Точният текст в НПВУ, стр. 42 е: „В рамките на реформите се цели постигане на увеличения на субсидията за изследователските висши училища постепенно да нараства, докато през 2025 г. надвиши 10% от спрямо общата субсидия за изследователските ВУ. Планира се също реформа в начина на формиране на бюджета за изследователските ВУ, след втората година от прилагането на програмата по ПВУ.“</p> <p>35. На стр. 10/11 текстът: „Нетното европейско финансиране, получено от българските бенефициенти по РП „Хоризонт 2020“, възлиза на 0,25% (149 млн. евро) от общия бюджет на рамковата програма. По този показател България застава на 23 място в ЕС. Броят на подписаните от тях грантови споразумения са 614 (1,93% от общото за ЕС). Успеваемостта на проектните предложения, подадени от български организации, се равнява на 11,24% (при средно 12,05% за ЕС). Българските организации участват в подаването на 6423 проектни предложения (0,75% от общия брой за ЕС), от които 5028 броя са допустими (1,95% от общия за ЕС). По ЕСИ участие вземат 25 организации (0,32% от общия за ЕС), а „Печат за върхови постижения“ получават 86 проектни предложения. Съгласно данните българските организации имат общо 918 участия, като в Седма рамкова програма този брой възлиза на 716. По отношение на участието България е на 21 място в ЕС. Водещо е българското участие в направленията „Енергетика“ , „Сигурни общества “, „Информационни и комуникационни технологии“ и „Храни, земеделие, горско стопанство, водни ресурси“ се изменя така: „Нетното европейско финансиране, получено от българските бенефициенти по РП „Хоризонт 2020“, възлиза на 0,26% (155.9 млн. евро) от общия бюджет на рамковата програма. По този показател България застава на 23 място в ЕС. Броят на подписаните от тях грантови споразумения са 645 (1,99% от общото за ЕС). Успеваемостта на проектните предложения, подадени от български организации, се равнява на 11,13% (при средно 11.97% за ЕС). Българските организации участват в подаването на 6681 проектни предложения (0,76% от общия брой за ЕС), от които 5191 броя са допустими (1,99% от общия за ЕС). По ЕСИ схемите участие вземат 29 организации (0,32% от общия за ЕС), а „Печат за върхови постижения“ получават 86 проектни предложения. Съгласно данните българските организации имат общо 966 участия (0,63% от общото за ЕС), като в Седма рамкова програма този брой възлиза на 716. По отношение на участието България е на 20 място в ЕС. Водещо е българското участие в направленията „Енергетика“ , „Сигурни общества “, „Информационни и комуникационни технологии“ и „Храни, земеделие, горско стопанство, водни ресурси “ и „Иновации в МСП“, както и действията „Мария Склодовска-Кюри“.</p>	<p>35. Приема се</p>	<p>35. Редакцията е отразена.</p>
--	---	----------------------	-----------------------------------

	<p>Към този текст са направени коментари както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - към „ЕСИ“: „ЕСИ се създава през 2021 г. по „Хоризонт Европа“. Дотогава има пилотни схеми по „Хоризонт 2020“ в рамките на „SME Instrument“ - към „86 проектни предложения“ : „В т.ч.: SoE under the Horizon 2020 SME Instrument; MSCA-IF proposals under ‘Horizon 2020’ with score of at least 85%; EIC Accelerator – special COVID-19 Response SoE for proposals, submitted to the March 2020 cut-off. Т.е. имат вероятно печатите не са само по схемите на EIC за МСП <p>36. На стр. 11 към „в Глобалния иновационен индекс“ е направен коментар: „На WIPO? Моля да се цитира източник.“</p> <p>37. На стр. 11, към „В класацията за 2019 г.“ е направен коментар: „Данните следва да се обновят.Съгласно WIPO GII 2021 България е на 35 място в света от общо 132 държави; на второ място (след Китай) в “Upper middle-income group” и в графата “Performance above expectations for level of development”.Има повтаряне на текста, вж. стр. 3“</p> <p>38. На стр. 12 към изречението: „Според изданието за 2019 г. България заема...“ е направен коментар: „Данните следва да се обновят. Страната отново е на 55 място съгласно доклада за 2020 г.“</p> <p>39. На стр. 12, към изречението: „По данни на Националния статистически институт (НСИ) за 2018 г....“ фигурира коментар: „Налични са предварителни данни за 2020 и 2019 г“</p> <p>40. На стр. 12 към изречението: „По-специално, необходимо е допълнително консолидиране на БАН, ССА и ВУ, за да се намали фрагментацията и да се подобрят специализацията и ефективността в областта на научните изследвания.“ се добавя „ и иновациите“.</p> <p>41. На стр. 13 към текста: „Представените и описани недостатъци и проблеми в развитието на националната екосистема за научни изследвания и иновации са в основата на предприетата реформа в сектора на НИРД.“ има коментар: „Описанието на реформата в сектора на НИРД трябва да се премести в частта Отговори на политиката (стр.35). Това ще допринесе за вътрешната логика на документа.“</p> <p>42. На стр. 13 в изречението:</p>	<p>36. Приема се</p> <p>37. Приема се</p> <p>38. Приема се</p> <p>39. Приема се</p> <p>40. Приема се за сведение</p> <p>41. Приема се за сведение</p> <p>42. Приема се за</p>	<p>36.Източникът на информация е посочен.</p> <p>37. В абзаца, към който е отправен коментарът се обследват данни във връзка с Глобалният индекс на конкурентоспособност, а не с Глобалния иновационен индекс. Относителните данни са актуализирани в текста съгласно ГИК за 2020 г. https://www.insead.edu/sites/default/files/assets/dept/globalindices/docs/GTCI-2020-report.pdf</p> <p>38. Редакциите са отразени в текста.</p> <p>39. Редакцията е отразена.</p> <p>40. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>41. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>42. Предложената редакция е в обхвата на изцяло</p>
--	--	---	---

	<p>„Структурният компонент на новата политика е създаването на Държавна агенция за научни изследвания и иновации като единен център за прилагане на новата политика и координиране на нейния принос спрямо останалите национални политики, свързани с икономическия и индустриален преход на страната.“ думата „прилагане“ се заменя с „изпълнение“.</p> <p>43. На стр. 13 текстът: „Законодателният компонент на реформата е разработването и приемането на Закона за научните изследвания и иновациите и изменение във всички, свързани с него закони и подзаконови нормативни актове. Той надгражда съществуващия Закон за насърчаване на научните изследвания, като разширява обхвата и параметрите му с приоритетите на новата политика и регулира иновациите, като нов обект на законодателство.“ се изменя така: „Нормативно реформата се изразява в разработването и приемането на Закона за научните изследвания и иновациите и изменение във всички свързани с него закони и подзаконови нормативни актове. Той замества съществуващия Закон за насърчаване на научните изследвания, като, наред с останалото, разширява обхвата и параметрите му и поставя изричен фокус върху иновациите.“ На същата страница в изречението: Това включва както актуализиране на функциите и ролята на Съвета за интелигентен растеж, така също и създаването на Консултативен борд към Държавната агенция,...“ се изменя така: „Това включва както актуализиране на функциите и ролята на Съвета за интелигентен растеж (което ще доведе до закриването на НСНИ), така също и създаването на Консултативен борд към председателя на Държавната агенция,...“</p> <p>44. На стр. 13 в изречението: „Следващият компонент на реформата в областта на научните изследвания, иновациите и технологиите се фокусира върху постепенното увеличаване на дела на финансиране на изследователските организации и висшите училища, ориентирано към проектите и резултатите.“ думите „и резултатите“ се заменя с „и основано на постигнатите резултати“. Към този текст има коментар: „Може би се има предвид увеличаване на програмното/проектното финансиране, но не е ясно.“</p> <p>45. На стр. 13 изречението: „Това ще се случи чрез насърчаване на сътрудничеството с индустрията, както и чрез разширяване на портфолиото от възможности, различни от бюджетно финансиране.“ се изменя така: „Това ще се случи чрез по два механизма: първо - разпределяне на част от субсидията съгласно постигнати в предходния период резултати и второ – чрез</p>	<p>сведение</p> <p>43. Приема се за сведение</p> <p>44. Приема се за сведение</p> <p>45. Приема се за сведение</p>	<p>преформулиран текст.</p> <p>43.Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>44. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>45. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p>
--	---	--	--

	<p>насърчаване на сътрудничеството с бизнеса и индустрията, разширяване на портфолиото от възможности, различни от бюджетното финансиране и др.“</p> <p>46. На стр. 13 текстът: „Като подход, финансирането на проекти е важна стъпка към въвеждането на система за мониторинг и оценка в работата на изследователските организации и университетите, което от своя страна е предпоставка за по-голяма ефикасност и ефективност на инвестициите в тях и насочване на експертния и изследователски капацитет в ключовите области на специализация.“ се изменя така: „Като подход, финансирането на проекти на конкурсен принцип е важна стъпка към въвеждането на система за мониторинг и оценка в работата на научноизследователските организации и университетите, което от своя страна е предпоставка за по-голяма ефикасност и ефективност на инвестициите в тях и насочване на експертния и изследователски капацитет в ключовите области на специализация.“ Към „финансирането на конкурсен принцип“ е добавен коментар: „Държавата винаги (под една или друга форма) е финансирала научни проекти, т.е. организациите не са разчитали единствено на субсидията през ДБ, а са в сътрудничество и конкуренция в рамките на съответните конкурси/схеми.“</p> <p>47. На стр. 13 в изречението: „Улесненият и значително по-ефективен процес на трансфер на знания и технологии е един от най-важните компоненти на реформата, който не само съкращава пътя на научните изследвания към иновациите и технологиите, но и служи като предпоставка за тяхната комерсиализация...“ пред думата „комерсиализация“ се добавя „успешна“.</p> <p>48. На стр. 13/14 изречението: „Страната ни е получила ценни препоръки в тази област... и прилагането на нов модел за насърчаване на трансфера на технологии.“ се изменя така: „България получава ценни препоръки в тази област... и прилагането на нов модел за насърчаване на трансфера на знания и технологии.“</p> <p>49. На стр. 14 изречението: „Той се основава на ефективното взаимодействие с индустрията и е свързан с различните модели и практики на управление на правата върху интелектуална собственост, улесняващи достъпа на бизнеса до научни знания и на изследователските организации до допълнително финансиране и предоставяне на нови идеи и ориентация спрямо търсенето.“ има следната редакция: „Той се основава на ефективното взаимодействие с бизнеса и индустрията и е</p>	<p>46. Приема се за сведение</p> <p>47. Приема се за сведение</p> <p>48. Приема се за сведение</p> <p>49. Приема се за сведение</p>	<p>46. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст. В обхвата на Приоритет 1 на Програма НИИДИТ са предвидени и интервенциите, по които ще има и директни бенефициенти.</p> <p>47. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>48. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>49. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p>
--	---	---	---

	<p>свързан с различните модели и практики на управление на правата върху интелектуална собственост, улесняващи достъпа на бизнеса до научни знания и на научноизследователските организации до допълнително финансиране и предоставяне на нови идеи и ориентация спрямо търсенето.“</p> <p>50. На стр. 20 изречението: „Основен инструмент за концентрирането на ресурси за изграждане на стратегическа за страната инфраструктура е Националната пътна карта за научна инфраструктура, която осигурява съфинансиране за изграждането и развитието на значими научни комплекси.“ се изменя така: „Основен инструмент за концентрирането на ресурси за изграждане, развитие и поддръжка на стратегическа за страната инфраструктура е Националната пътна карта за научна инфраструктура.“</p> <p>51. На стр. 22 в изречението: „Пълноценно участие на България в европейското и световното научно и иновационно пространство.“ думата „научно“ се заменя с „научноизследователското“.</p> <p>52. На стр. 22 в изречението: „Друга част от трудностите са тези, генерирани при изпълнението на проекти - те са свързани с липсата на капацитет за изготвяне...“ пред думата „капацитет“ се добавя „административен“</p> <p>53. На стр. 23 в изречението: „Изводът, който се прави е, че за насърчаване на партньорствата между научните структури и бизнеса е...“, думата „структури“ се заменя с „организации“</p> <p>54. На стр. 23 изречението: „Тази благоприятна среда се разглежда не само на регионално ниво, но дори и на ниво отделно населено място (отделен град).“ се редактира така: „Тази благоприятна среда се разглежда не само на регионално ниво, но и на местно ниво“</p> <p>55. На стр. 23 в изречението: „Препоръката е подкрепата за регионални иновационни системи, които насърчават сътрудничеството между бизнеса и академичните среди да бъде една от важните области, в които да бъдат насочени усилията от новия програмен период, но не на последно място и натрупването на проектен капацитет сред основните целеви групи от бенефициенти.“,</p>	<p>50. Приема се</p> <p>51. Приема се за сведение</p> <p>52. Приема се</p> <p>53. Приема се</p> <p>54. Приема се</p> <p>55. Приема се за сведение</p>	<p>50. Редакцията е отразена.</p> <p>51. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>52. Редакцията е отразена.</p> <p>53. Редакцията е отразена.</p> <p>54. Редакцията е отразена.</p>
--	--	---	---

	<p>думата „проектен“ се заменя с „административен“</p> <p>56. На стр. 23 в изречението: „Друг важен аспект е въвеждането на систематичен подход, определящ ясни и прозрачни правила и процедури за използване на съществуващата инфраструктура и създаващ различни видове стимули, както финансови, така и нефинансови.“, пред думата „инфраструктура“ се добавя „научна“.</p> <p>57. На стр. 23 в изречението: „Преодоляването на регионалните дисбаланси в научноизследователското и иновационно развитие и представяне на страната може да се случи чрез изграждането на една обща национална научноизследователска и иновационна екосистема и връзки“ относно словосъчетанието „една обща“ има коментар: „Тя и сега е една, България не е федерация“</p> <p>58. На стр. 23 в изречението: „ДАНИИ ще следи за осигуряване на координацията и синергията...“ словосъчетанието „ще следи за“ се заменя с „цели“</p> <p>59. На стр. 24 в изречението: „Опитът от настоящия програмен период подчертава необходимостта от по-тясна координация между партньорските организации в рамките на ЦВП и ЦК, прилагането на подходящи бизнес модели и правен статус за структурирането на центровете, формирането на силен управленски екип и отделянето на екипите за управление и развитие на бизнеса от научните екипи, работещи по научни програми, участие в европейски мрежи и инициативи и интернационализация, укрепване на капацитета им за обществени поръчки...“, фигурират следните корекции:</p> <ul style="list-style-type: none"> - словосъчетанието „правен статус“ е маркирано в жълто, не са добавени коментар или пояснение; - пред думата „капацитет“ е добавено „административния“; - след думата „капацитет“ думата „им“ се заменя с „в т.ч.“ <p>60. На стр. 24, в изречението: „Допълнително, значимите научноизследователски комплекси и центрове с принос за икономическия растеж на България, включително на регионите, са включени в Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура (НПКНИ).“ думата „научноизследователска“ се изменя на „научна“</p> <p>61. На стр. 35 изречението: „Изграждане и развитие на национална екосистема за научни изследвания и иновации, включително свързаност и продуктивно взаимодействие между отделните участници в системата;“</p>	<p>56. Приема се</p> <p>57. Приема се за сведение</p> <p>58. Приема се за сведение</p> <p>59. Приема се частично</p> <p>60. Приема се</p> <p>61. Приема се за сведение</p>	<p>56. Редакцията е отразена.</p> <p>59. Изразът „правен статус“ е заменен с „юридически форми“. Останалите предложени редакции не носят допълнителна яснота в текста и не са отразени.</p> <p>60. Редакцията е отразена.</p> <p>61. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p>
--	---	--	---

	<p>се изменя така: „Изграждане и развитие на ефективна и ефикасна национална екосистема за научни изследвания и иновации, включително подобрена свързаност и взаимодействие между отделните участници в системата“</p> <p>62. На стр. 37 след думата „COVID“ се добавя „-19“</p> <p>63. На стр. 37 в изречението: „Подкрепата за индустриални паркове обхваща инвестиции в техническа инфраструктура, които ще бъдат реализирани по Националния план за възстановяване и устойчивост и по Програма Развитие на регионите. За да се постигне пълна функционалност на техническата инфраструктура...“ думата „техническата“ се заменя с „технологична“. Към тази дума има коментар, който съдържа линк: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/Odf85f8b-7b72-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en</p> <p>64. На стр. 37 в изречението: „В рамките на този приоритет програмата ще подкрепи мерки в няколко направления, чрез които ще адресира пропуските в екосистемата...“ думата „пропуските“ се заменя със „слабостите“</p> <p>65. На стр. 38 изречението: „Мрежовият подход е възможност и за промяна на досега съществуващия повече или по-малко затворен модел на развитие на научните и университетски звена, която ще увеличи тяхната достъпност и ще скъси пътя на индустрията до тях. Нещо повече, ще позволи споделеното използване на ресурси и капацитет и развитието на отворена наука и иновации, което е най-прекият път към интернационализация на научната и иновационна система.“ се редактира така: „Мрежовият подход е възможност и за промяна на досега съществуващия повече или по-малко затворен модел на развитие на научните организации и висши училища, която ще увеличи тяхната достъпност и ще скъси пътя на индустрията до тях. Нещо повече - ще позволи споделеното/съвместното използване на ресурси и капацитет и развитието на отворена наука и иновации, което е най-прекият път към интернационализация на научната и иновационна система“</p> <p>66. На стр. 38 в изречението: „Кръговата икономика има висок икономически потенциал за модернизиране на икономиката при отчитане на предизвикателствата...“ думата „икономически“ се изтрива.</p> <p>67. На стр. 38 в изречението:</p>	<p>62. Приема се</p> <p>63. Приема се за сведение</p> <p>64. Приема се</p> <p>65. Приема се</p> <p>66. Приема се</p> <p>67. Приема се</p>	<p>62. Редакцията е отразена.</p> <p>63. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>64. Редакцията е отразена.</p> <p>65. Редакцията е отразена.</p> <p>66. Редакцията е отразена.</p> <p>67. Редакцията е отразена.</p>
--	--	---	---

	<p>„Реализирането на този потенциал се осъществява чрез засилената роля на иновациите и научните изследвания в създаването на новите технологии...“ думата „новите“ се заменя с „нови“</p> <p>68. На стр. 38/39 в изречението: „Научните изследвания и иновациите и цифровата трансформация са основата и на европейската инициатива за осъществяване на зелен преход. Те са катализатор на процесите на преход, внедряването на нови решения и намаляване на рисковете, свързани с тях, ангажирането на гражданите за участие в новия тип социалните иновации и участието на страната в зелените партньорства на европейско ниво.“ пред думата „основата“ се добавя „в“ и в словосъчетанието „участие в новия тип социалните иновации“ се заменя с „участие в социални иновации“</p> <p>69. На стр. 40 при посочването на „Таблица 1“ е добавен коментар: „Таблицата е необходимо да се преработи съобразно коментарите в становището на МОН. Прави впечатление непоследователното използване на термините в Програмата, което затруднява възприемането на логиката на документа.“</p> <p>70. На стр. 41 изречението: „Създаване на условия за пълноценен принос на научните изследвания и иновациите за развитие на общество, основано на знанието и на икономика, произвеждаща продукти с висока добавена стойност“ се изменя така: „Създаване на условия за пълноценен принос на научните изследвания и иновациите за развитие на общество и икономика, основано на знанието и иновациите“</p> <p>71. На стр. 41 в изречението „Изграждане и развитие на национална научноизследователска и иновационна екосистема, която развива регионалния научноизследователски и иновационен потенциал и намалява регионалните различия в използването и развитието му“ словосъчетанието „в използването и развитието му“ се изтрива.</p> <p>72. На стр. 42 в изречението (в най-дясната колона на таблицата): „Подкрепата е насочена към развитие на потенциала на научноизследователските звена и предприятия...“ думата „звена“ се заменя с „организации“.</p> <p>73. На стр. 44 в изречението: „Предложените дейности се фокусират върху прилагането на модерни системи за управление и контрол във висшите училища и създаването на стимули за структурна промяна в администрирането на висшите училища, включително чрез надграждане и</p>	<p>68. Приема се</p> <p>69. Приема се</p> <p>70. Приема се</p> <p>71. Приема се</p> <p>72. Приема се</p> <p>73. Приема се за сведение</p>	<p>68. Редакцията е отразена.</p> <p>69. Текстовете в таблицата са ревизирани.</p> <p>70. Редакцията е отразена.</p> <p>71. Редакцията е отразена.</p> <p>72. Редакцията е отразена.</p>
--	---	---	--

	<p>интегриране на съществуващи електронни системи във ВУ и въвеждане на нови такива, включително свързани с по-ефективно управление на човешките ресурси.“ навсякъде след „висшите училища“ се добавя „и НО“ и на края на изречението, след думата „ресурси“ се добавя „и проектната дейност“.</p> <p>В следващото изречение: „От изключително значение е и интегрирането на системите във ВУ...“ след „ВУ“ се добавя „и НО“.</p> <p>74. На стр. 47 – за текста „Фокусът на мерките е върху засилване на сътрудничеството на научноизследователските организации и висши училища с индустрията; повишаване на ориентираността към пазарното търсене; скъсяване на пътя от научните изследвания до иновациите; внедряване и трансфер на нови технологии и знания, заедно с тяхната пазарна реализация и създаване на условия за интернационализация и увеличаване на дела на заетите в НИРД.“ е предложена следната редакция: „Фокусът на мерките е върху укрепване на административния и научния капацитет на ВУ и НО; засилване на сътрудничеството на научноизследователските организации и висши училища с бизнеса и индустрията; повишаване на ориентираността към пазарното търсене; скъсяване на пътя от научните изследвания до иновациите; внедряване и трансфер на нови технологии и знания, заедно с тяхната пазарна реализация и създаване на условия за интернационализация и увеличаване на дела на заетите в НИРД в публичния и частния сектор.“</p> <p>75. На стр.47 – предложена е промяна в наименованието на приоритетно направление „Европейска интеграция и интернационализация“, като отпада „Европейска интеграция и“, остава „интернационализация“</p> <p>76. На стр.47 – в текста „В резултат от интервенциите по посочените направления се очаква да се повиши продуктивността на научноизследователските организации, висшите училища и предприятията, свързана със развитието на приложни изследвания, иновации и технологии на базата на развитие на техния капацитет и развитието на успешни и устойчиви партньорства между тях в полза на икономическото развитие на страната, като се задълбочи интеграцията на българските организации в Европейското изследователско пространство.“ са предложени редакции както следва: преди „продуктивността“ се добавя „капацитета и“; след „като“ се добавя „същевременно“, а . „изследователско“ се променя на „научноизследователско“.</p> <p>77. На стр.47 – в текста „Всички интервенции по този приоритет са фокусирани върху нива на технологична готовност над TRL 2“, е предложена замяна на „над“ с „най-малко“. Към изречението е добавен коментар: „Липсва обосновка за това предложение.“</p>	<p>74. Приема се</p> <p>75. Не се приема</p> <p>76. Приема се</p> <p>77. Приема се за сведение</p>	<p>74. Редакцията е отразена.</p> <p>75. Предложената промяна в наименованието на приоритетно направление 3 не се приема. Наименованието е предложено с оглед акцента, който се слага преди всичко върху интегрирането на научноизследователската и иновационна система на страната ни в ЕНП в изпълнение на целите на Европейско ниво.</p> <p>76. Редакцията е отразена.</p>
--	---	--	---

	<p>78. На стр.48 – в изречение „Предвижда се около 75% от финансирането да бъде заделено за същинските дейности за осъществяване на научни изследвания от звената (експериментално развитие, индустриални изследвания, изграждане на научен и иновационен капацитет) и не повече от 25% да бъдат отделени за допълващи дейности, свързани с модернизация и обновяване на оборудването, необходимо за изпълнение на същинските дейности.“, „от звената“ се премахва от текста.</p> <p>79. На стр. 48 – за изречение „За новоизграждащите се научноизследователски и иновационни инфраструктури, като напр. регионалните иновационни центрове, се предвижда до 60% от финансирането да бъде заделено за ново оборудване и инсталирането му в лабораториите, а останалото финансиране да бъде насочено към използването на новоизграденото оборудване за осъществяване на научни изследвания и иновации в тези звена.“ е предложена следната редакция: „За новоизграждащите се научноизследователски и иновационни инфраструктури, като напр. регионалните иновационни центрове, се предвижда до 60% от финансирането да бъде заделено за оборудване и инсталирането му в лабораториите, а останалото финансиране да бъде насочено към използването му за осъществяване на научни изследвания и иновации.“</p> <p>80. На стр.48 – за текста „Развитие на изградените в периода 2014-2020 г. ЦВП и ЦК. Основната цел на интервенцията е да подпомогне устойчивото развитие на ЦВП и ЦК, които се изграждат по ОПНОИР. Настоящата програма ще подпомогне тяхното преминаване в оперативна фаза, пълноценното им интегриране в научноизследователската и иновационна екосистема на страната и увеличаване на приноса им към интелигентната икономическа трансформация. Отправна точка при осигуряване на подкрепата са стратегическите препоръки на Съвместния изследователски център (JRC) за тяхното бъдещо развитие. Финансирането се предоставя на базата на разработени програми за развитие и устойчивост. Програмите съдържат дългосрочната визия и приоритетите за развитие на ЦВП и ЦК по отношение на оптималната експлоатация на изграденото оборудване и механизмите за ефективно сътрудничество с бизнеса, установяване на подходящ управленски модел, изграждане на управленски и експертен капацитет, привличане и задържане на таланти, изграждане на капацитет за технологичен трансфер, управление и защита на интелектуални права, развитие на спин-оф компании и привличане на инвестиции за ранните фази на развитие, план за управление на риска, план за отворен достъп и разпространение на резултатите и др. Като част от програмите за развитие се предвижда разработването на бизнес планове за всеки един от центровете. ЦВП и ЦК са конкретни бенефициенти по програмата.“ е предложена следната редакция: „Развитие на ЦВП и ЦК, изградените по ОП НОИР (2014-2020 г.). Интервенцията ще подпомогне тяхното преминаване в оперативна фаза, пълноценното им интегриране в научноизследователската и иновационна</p>	<p>78. Приема се</p> <p>79. Приема се за сведение</p> <p>80. Приема се за сведение</p>	<p>78. Редакцията е отразена.</p> <p>80. Предложената редакцията е в обхвата на изцяло преформулиран текст . Обръщаме внимание, че ЦВП и ЦК са конкретни бенефициенти по програмата.</p>
--	--	--	--

	<p>екосистема на страната и увеличаване на приноса им към интелигентната икономическа трансформация чрез осигуряване на финансова подкрепа за изпълнение на Програми за развитие и устойчивост в рамките на отворен конкурентен конкурс. Програмите следва да представят, освен всичко останало, дългосрочната визия и приоритетите за развитие на съответния ЦВП или ЦК, в т.ч. по отношение на оптималната експлоатация на инфраструктурата и оборудването, сътрудничеството с бизнеса и индустрията, управленския модел, изграждането на административен капацитет, развитие на човешки ресурси, управление на интелектуална собственост, управление на риска, насърчаване на спин-оф предприятия, привличане на частни и публични инвестиции, разпространение на резултатите и отворен достъп до тях, развитие на бизнес планове и др. Стратегическите препоръки на Съвместния изследователски център (JRC) за тяхното развитие ще бъдат взети предвид при изготвянето на указанията за разработване на плановете и кандидатстването по конкурса. ЦВП и ЦК са конкретни бенефициенти по програмата.“</p> <p>81. На стр. 48-49 – за текста „Подкрепа за други ключови научноизследователски и иновационни проекти от НПКНИ извън ЦВП и ЦК. Подкрепата обхваща проекти в етап на зрялост с ясен принос към икономическото развитие на страната, регионите и тематичните области на ИСИС 2021-2027 г.. Подкрепата е допълваща на подкрепата, осигурена от националния бюджет и НПВУ и по-конкретно Програмата за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации и проекта за Повишаване на иновационния капацитет на БАН в сферата на зелените и цифровите технологии. Съгласно процедурите на НПКНИ по ПНИИДИТ се кандидатства само след извършване на последователна оценка на готовността за изграждане или развитие на тези инфраструктури и след представяне на програми за развитие и устойчивост с бизнес планове. Подкрепата по ПНИИДИТ се предоставя чрез конкурентен подбор след осъществяване на оценка на предложените за финансиране дейности от програмите за развитие с бизнес планове на кандидатстващата научна инфраструктура спрямо приоритетите и специфични цели по Програмата. Подкрепата ще обхваща дейности, свързани с осигуряване на необходимите условия за провеждане на научни изследвания и иновации (помещения, оборудване, материали, анализи и др.) в сътрудничество с бизнес структури, възнаграждения на персонала в изследователската група и подобряване на тяхната квалификация (включително за наемане на докторанти, пост-докторанти, опитни/водещи изследователи; дългосрочни специализации и др., обучение на експерти за бранша); разпространение на резултатите (участие в международни мрежи, сътрудничество, научни публикации, участие и организиране на международни конференции, защита на интелектуална собственост и др.) и др.“ е предложена следната редакция: „Подкрепа за ключови научни инфраструктури и инфраструктурни проекти от НПКНИ (извън ЦВП и ЦК). Интервенцията ще подкрепи:</p> <p>1. Изпълнението на „зрели“ проекти за изграждането на научни</p>	<p>81. Приема се частично</p>	<p>81. Текстът е прецизиран.</p>
--	--	-------------------------------	----------------------------------

	<p>инфраструктури. Подкрепата обхваща изпълнението на Плана за изграждане след конкурс. Допустимите дейности включват подготовката за ремонт или изграждане на специфично помещение, закупуване на необходимото оборудване и апаратура, подготовката на човешкия ресурс, изграждането на информационна среда за управление и достъп, създаването на бази данни, подготовката на приложения за обработка на бази данни, обучения и т.н.</p> <p>2. Предоставянето на услуги от страна на изграждащите се научни инфраструктури (изградени на не по-малко от 50%), чрез изпълнение на научно-иновационни програми, ваучерни схеми и др.</p> <p>Подкрепата допълва тази, осигурена от националния бюджет в изпълнение на НПКНИ. Допустими в отворените конкурси ще бъдат научните инфраструктури съгласно техните Програми за развитие и устойчивост и имайки предвид тематичните направления на ИСИС и приоритетите на ЕС (напр. двоен преход).</p> <p>82. На стр.49 – към текста „Създаване на регионални иновационни центрове и/или специализирана научноизследователска и иновационна инфраструктура като част от планираните индустриални паркове.“ е приложен коментар „Предлагаме тази интервенция да отпадне.“.</p> <p>83. На стр.49 – към текста „Европейски цифрови иновационни хъбове (ЕЦИХ).“ е приложен коментар „Тази интервенция да се премести в направление „Трансфер на технологии и знания“.</p> <p>84. На стр.51 – към текста „Насърчаване на МСП за използване на капацитета на научноизследователските организации.“ е приложен коментар „Да се прехвърли в направление 2 „Трансфер на технологии и знания“</p> <p>85. На стр.52 – за текста „Програми за мобилност между индустрията и представители на изследователски организации и висши училища.“ е предложена редакция като „и представители на“ отпада. Приложен е и коментар „Моля, да се уточни дали се има предвид мобилност на академичния състав.“</p> <p>86. На стр.54 – предложена промяна в наименованието на приоритетно направление № от „Европейска интеграция и интернационализация“ на „Интернационализация“. Предложена е редакция за текста „Основната цел на направлението е повишаване на интернационализацията и увеличаване дела на участие на страната в Рамковата програма на ЕС „Хоризонт Европа“ чрез осигуряване на набор от мерки за укрепване и укрепване и развитие на капацитета на страната в тази сфера. Мерките гарантират осигуряване на полезно взаимодействие и синергия между приоритетите на</p>	<p>82. Не се приема</p> <p>83.Приема се</p> <p>84.Не се приема</p> <p>85. Приема се частично</p> <p>86. Не се приема</p>	<p>82. Интервенцията е част от интегрирания териториален подход за споделено управление на Европейските фондове и участие на Програма НИИДИТ в реализиране на интегрирани териториални инвестиции.</p> <p>83.Текстовете са отразени.</p> <p>84. Предложението за преместването на интервенцията насърчаване на МСП за използване на капацитета на научноизследователските организации в приоритетно направление 2 не се приема. Основната цел на интервенцията е да привлече бизнеса за по-широко използване на капацитета на научните организации в процесите на въвеждане на иновативни решения в тематичните области на ИСИС 2021-2027 г.</p> <p>85. Предложената редакция е отразена.</p> <p>86. . Предложената промяна в наименованието на приоритетно направление 3 не се приема. Наименованието е предложено с оглед акцента, който се слага преди всичко върху интегрирането на научноизследователската и иновационна система на страната ни в ЕНП в изпълнение на целите на Европейско ниво.</p>
--	---	--	---

	<p>Рамковата програма и Европейския фонд за регионално развитие, като се ползват механизмите за алтернативно и кумулативно финансиране на дейности, свързани с осигуряване на връзката на стратегията за интелигентна специализация с високите постижения в областта на научните изследвания и иновациите. От друга страна, чрез подкрепеното по ЕФРР развитие и укрепването на регионалните и местните екосистеми за научни изследвания и иновации, създаването на мрежи и икономическа трансформация се осигурява възприемането на резултатите и разгръщането на нови технологии и новаторски по-благоприятни за климата решения от Рамковите програми.</p> <p>Чрез реализирането на тези мерки българските научни организации, висши училища и предприятия ще участват по-пълноценно в процесите на създаване, разпространение и трансфера на върхови знания с високо качество и висококачествени технологии в рамките на Европейския съюз, привличането и обмяната на таланти на всички равнища и задълбочаване на връзките на сътрудничество. Ще се търси насърчаване на всички форми на иновации, включително водещите до пробив иновации, насърчаване на пазарното внедряване на новаторски решения и оптимизиране на направените инвестиции за по-голямо въздействие в рамките на Европейското научно пространство и намиране на устойчиви решения за икономиката и обществото на Съюза.“. Съгласно предложената редакция отпадат текстовете от „за укрепване и укрепване и развитие на капацитета на страната в тази сфера.“ до „и обществото на Съюза“.</p> <p>87. На стр. 54-55 – за текстовете от „Финансиране за проекти, получили „Печат за върхови постижения“ до изречението „За успешното реализиране на посочените мерки е необходимо цялостно укрепване и развитие на националния капацитет за участие в Рамковата програма чрез подкрепа за дейността на националната контактна мрежа (НКМ) по отношение на информиране и повишаване на осведомеността; подпомагане, експертно консултиране и обучение, изграждане и развитие на партньорства и др.“ е предложена редакция вкл. отпадане на по-голямата част от тях и замяната им с други .След редакцията текстът има следния вид: „Финансиране за проекти, получили „Печат за върхови постижения“ по:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Европейския съвет по иновации (ЕСИ). Подкрепата осигурява национално финансиране за изпълнение на иновативни проектни предложения на МСП или малки предприятия със средна пазарна капитализация, „в тематичните области на ИСИС и тематичните конкурси на ЕСИ., . Подкрепата допълва инвестициите, заложи в Стълб 1, операция 1 от Програмата за ускоряване на възстановяването и трансформацията на икономиката чрез наука и иновации по НПВУ. Основната демаркационна линия е периодът на финансиране - мерките по НПВУ обхващат проектите, наградени с Печат за върхови постижения 2021-2023 г., докато подкрепата, предвидена по тази интервенция, обхваща проекти, наградени с Печат за върхови постижения 2024-2026 г. 2. Европейския научноизследователски съвет (ЕНС). Това се очаква да насърчи 	<p>87. Приема се</p>	<p>Текстът пояснява насочеността на мерките и интервенциите в приоритетното направление.</p> <p>87. Текстът е прецизиран.</p>
--	--	----------------------	---

	<p>участието на български учени в схемите по ЕНС. В същото време се планира предоставяне на национално финансиране по схемите „Visiting Research Fellowships“, „ERC Mentoring Initiative“ и др. под.</p> <p>3. Дейности „Мария-Склодовска Кюри“. Това се очаква да доведе до повишаване на научноизследователския и иновационен капацитет на съответните организации, повишаване на сътрудничеството с бизнеса и индустрията, привличане и задържане на висококвалифицирани човешки капитал и др.</p> <p>Повишаване на участието на български научни организации, висши училища и МСП в РП „Хоризонт Европа“, укрепване на техния научен, иновационен и/или административен капацитет чрез:</p> <p>1. Участие в европейски партньорства. Ще се осигури (1) национално съфинансиране за участие на български организации в покани за проектни предложения по съответните европейски (институционализирани и съвместно финансирани) партньорства по РП „Хоризонт Европа“, в които България участва, (2) подкрепа за участието на български научни организации, висши училища и МСП в паневропейски представителни организации, срещи, конференции и др., свързани с изпълнението на съответните европейски партньорства, в т.ч. членски внос. Координацията на участието на България в европейските партньорства ще се изпълнява от СИР и ДАНИИ.</p> <p>2. Укрепване на сътрудничеството с Европейския институт за иновации и технологии (EIT), чрез подкрепа за изпълнението на съвместни дейности, съгласно Меморандума между EIT и МОН, и за участие в Общностите на знанието и иновациите (KICs) с цел изграждането устойчиви екосистеми за иновации, иновационни и предприемачески умения в перспективата на учене през целия живот, включително повишаване на капацитета на висшите училища; нови решения за пазара с цел справяне с глобалните предизвикателства; полезни взаимодействия и добавена стойност в рамките на Програмата</p> <p>3. Допълващо финансиране на проектни предложения по „Работа в екип за върхови постижения“ (“Teaming for Excellence“) по РП „Хоризонт Европа“ за създаване на нови Центрове за върхови постижения или надграждане/осъвременяване на съществуващи такива. Прогнозира се допълващо финансиране за около 5-6 проекта, в зависимост от размера на необходимото допълващо финансиране</p> <p>4. Национално финансиране на проектни предложения по „Изграждане на връзки (туининг)“ (Twinning), които са получили висока оценка в процеса на оценяване от страна на Европейската комисия, но не са получили европейско финансиране по „Хоризонт Европа“ поради недостиг на средства в бюджета на схемата. Това е продължение на успешната Национална програма „Европейски научни мрежи“ и на схемата по ПВУ, като ще бъдат подкрепени проекти, попадащи в приоритетите на ИСИС и на ЕС, чиято оценка е публикувана след 2023 г.</p> <p>5. Национално финансиране на проектни предложения по „Катедри на ЕНП“ (ERA Chairs), които са получили висока оценка в процеса на оценяване от страна на</p>		
--	--	--	--

	<p>Европейската комисия, но не са получили европейско финансиране по „Хоризонт Европа“ поради недостиг на средства в бюджета на схемата. Това е продължение на схемата по НПВУ, като ще бъдат подкрепени проекти, попадащи в приоритетите на ИСИС и на ЕС, чиято оценка е публикувана след 2023 г.</p> <p>В допълнение към текста „малки предприятия със средна пазарна капитализация“ е прикачен коментар : „Small midcaps, но това е по изключение“</p> <p>88. На стр. 55 – за текста „За успешното реализиране на посочените мерки е необходимо цялостно укрепване и развитие на националния капацитет за участие в Рамковата програма чрез подкрепа за дейността на националната контактна мрежа (НКМ) по отношение на информиране и повишаване на осведомеността; подпомагане, експертно консултиране и обучение, изграждане и развитие на партньорства и др. За целта Ще се ползва както подкрепата за насърчаване на дейностите на националните звена за контакт по Хоризонт Европа, така и други механизми на национално ниво и/или Инструмента за техническа подкрепа на ЕС.“ е добавен коментар: „Може да се премести в частта „Синергия и допълване с други програми и инструменти“</p> <p>89.Стр.58 – към „картографиране“ в изречение „Четвъртата цел е да се извърши картографиране и постоянна актуализация на информацията относно състоянието, мотивацията и очакванията на националната предприемаческа и иновационна екосистема, включително стартиращи предприятия, иновационни центрове, акселератори, хъбове, клъстери, венчър фондове, мрежи и др. участници в нея.“ е добавен коментар: „Не е посочена демаркация между ПНИИДИТ и Стълб 3 на ПВУ“</p> <p>90. На стр.67 – към изречение „Планираните инвестиции ще отчитат потенциалната роля, капацитет, принос и полза на всяко едно от вече изградените звена и инфраструктури към развитието на индустриалния парк – от центровете за компетентност през София Тех Парк и обектите от НПКНИ.“ е приложен коментар „ЦК, ЦВП и София Тех парк (лаб. комплекс) са част от НПКНИ.“</p> <p>91. На стр.67 – в изречение „Целева група на това направление са научните организации, висшите училища, предприятията, представители на държавните структури, ангажирани с осъществяването на тази политика на централно и регионално ниво, организации, играещи ролята на посредници – клъстери, централни и регионални иновационни звена, граждански организации.“, отпада „на централно и регионално ниво“</p> <p>92. На стр. 68 – за текста „Второто ниво от платформата ще предоставя специализирано/секторно знание по отделните тематични направления на ИСИС. Става дума за тематично обвързани знания и умения, които подпомагат пълноценното участие в иновационния цикъл, трансфера на технологии и пазарната</p>	<p>88. Приема се за сведение</p> <p>89.Приема се за сведение</p> <p>90. Приема се</p> <p>91. Приема се</p> <p>92. Приема се</p>	<p>90. Текстът е прецизиран.</p> <p>91. Редакцията е отразена.</p> <p>92. Редакцията е отразена.</p>
--	---	---	--

	<p>реализация в съответните области. Акцент е поставен върху уменията и знанията, необходими за зеления преход...” е предложена редакция, както следва: „Второто ниво от платформата ще предоставя специализирано/секторно знание по отделните тематични направления на ИСИС - тематично обвързани знания и умения, които подпомагат пълноценното участие в иновационния цикъл, трансфера на технологии и пазарната реализация в съответните области. Акцент се поставя върху уменията и знанията, необходими за зеления преход...”</p> <p>По отношение на проекта на Вътрешни правила за дейността на ТРГ, МОН изразява следното становище:</p> <p>Във връзка с процеса на вземане на решение по чл. 12 от Вътрешните правила за дейността на ТРГ за разработване на ПНИИДИТ, инициран на 04.11.2021 г., относно изменение на вътрешните правила представяме на Вашето внимание следното становище, както следва:</p> <p>Одобряваме така предложените промени в текста на вътрешните правила, като бихме искали потвърждение, че:</p> <p>Интернет страницата на Държавната агенция за научни изследвания и иновации ще бъде функционална, така че новите разпоредби по чл. 13, ал. 1 от вътрешните правила ще могат бъдат изпълнени;</p> <p>Процесът на вземане на решение по чл. 12, ал. 1 от вътрешните правила досега е бил и ще продължи да бъде валиден, тъй като до настоящия момент функциите на секретар са изпълнявани от служители на Държавната агенция за научни изследвания и иновации в нарушение на чл. 4, ал. 2 от действащите вътрешни правила.</p> <p>Предлагаме разпоредбите на чл. 7, ал. 4 да бъдат изменени, така че да се позволи на членовете на ТРГ да изпратят своите предварителни становища не само от секретариата на ТРГ, а и до останалите членове на ТРГ, което би позволило провеждането на дискусия и изразяване на мнения и предложения, което към настоящия момент е възпрепятствано поради невъзможността от провеждане на присъствени заседания и използването основно на процедурата за вземане на решения по чл. 12, ал. 1.</p>	<p>Приема се за сведение</p> <p>Не се приема</p>	<p>Съобразно чл. 7, ал. 3 от Вътрешните правила (ВП) „Секретариатаът изпраща получените в срок становища на всички членове на тематичната работна група за тяхна информация.“ . Предварителните становища, по своята същност, не съдържат цялостното и окончателно становище на ведомствата; с изпращането на окончателното становище изказаната позиция се доразвива/допълва/мотивира, като е възможно и частично да се измени. Именно в този завършен вид становищата се изпращат до всички членове на ТРГ. Провеждането на дискусия между членовете на ТРГ не е възпрепятствано, тъй като писмената процедура не приключва с поставения краен срок за изпращане на становищата, а с изготвянето на</p>
--	---	--	---

			<p>протокол от заседанието. Съобразно чл. 10 от ВП, проектът на протокол се изпраща до членовете на ТРГ, по който проект те могат да се произнасят в срок от 5 работни дни от получаването като дадат коментари. Провеждане на допълнителна дискусия в рамките на процедурата за взимане на решение е възможност, която не е изрично предвидена във ВП, но и именно поради тази причина не е забранена. При необходимост такава дискусия може да бъде проведена, каквато бе и виртуалната среща на 24.11.2021 г.</p>
<p>Българска академия на науките</p>	<p>БАН възразява срещу текста в предложен в Приложение V, стр. 10, чието съдържание не отговаря на действителното разпределение на държавната субсидия.</p> <p>„Понастоящем обаче делът на финансирането на научноизследователската дейност на ДВУ, основаващо се на резултатите, варира приблизително до 2,5 %. За БАН този процент е в рамките до 5%, при заложили 20 процента от общата държавна субсидия за институциите на БАН.“</p> <p>Мотиви: С решение на Общото събрание на БАН всяка година 20% от постъпилата държавна субсидия се разпределя между звената на Академията на основата на постигнатите резултати от институтите базирани се на одобрени от ОС конкретни и ясни критерии отразяващи научно-изследователската, иновационната, експертната и проектантата дейност.</p> <p>Технически коментари:</p> <ul style="list-style-type: none"> - липсва речник на съкращенията, на места човек се губи в означенията - стр. 28 от файла PNIIDIT_v.3.0_BG_04.11.2021_no track.docx втори параграф, първи ред, липса НА Оперативната съвместимост *НА* информационните системи ... - стр. 30 от файла PNIIDIT_v.3.0_BG_04.11.2021_no track.docx на две места в горната половина се употребява "СВ" - може би това е Световната банка? Не става ясно кой доклад се цитира -стр. 59 от файла PNIIDIT_v.3.0_BG_04.11.2021_no track.docx Официалното име на звеното на БАН е Единен център за иновации, а не Единен иновационен център. 	<p>Приема се частично</p> <p>Приема се по принцип</p> <p>Приема се</p> <p>Приема се</p> <p>Приема се</p>	<p>Предложената редакция относно коментара за дела на финансирането на научноизследователската дейност на ДВУ, е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>Относно техническите коментари:</p> <p>Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p>

	<p><u>Допълнително становище на БАН, изпратено на 17.11.2021 г.:</u></p> <p>Във връзка с постъпилото становище на МОН по предложената за обсъждане в ТРГ на трета версия на Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация, бихме искали да изразим позицията на представителите на БАН по някои от представените предложения.</p> <p>Категорично подкрепяме мнението, че развитието на човешките ресурси трябва да бъде ясен приоритет наравно с осигуряването на модерна инфраструктура. Напълно поддържаме тезата ,че „ Посочената в програмата липса на подходяща среда за кариерно развитие е само един аспект на управлението на човешките ресурси; други са свързани с достойното заплащане на учените, добри условия на труд, стимулиране на публикационната активност в реномирани научни списания и подкрепа за интернационализация дейността на научните изследователи.“.</p> <p>Считаме, че предложението за „Създаване на условия за повишаване видимостта на висококачествените научни резултати чрез покриване на разходи за осигуряване на отворен достъп до публикации.“ е изключително важен стимул за повишаване качеството на научните изследвания.</p> <p>Създаването и функционирането на т.н. модел „Hub and Spoke“ е доста неясно и има нужда от допълнителна дискусия, след като се направи необходимата оценка на въздействието. Опасенията на научната общност е, че такава централизирана структура може да се окаже по-скоро спънка, отколкото улеснение при трансфера на технологии.</p>	<p>Приема се за сведение</p> <p>Приема за сведение</p> <p>Приема се частично</p>	<p>В рамките на приоритетно направление 2 на приоритет 1 е включена интервенция за създаване на национален модел за трансфер на технологии, с която се предвижда възможността за изграждане на най-подходящия за страната ни модел. Конкретните негови характеристики и взаимоотношения между участниците в него ще се основава на резултатите от картографирането на научноизследователската екосистема и провеждане на необходимите предпроектни проучвания за осъществимост.</p>
<p>Държавна агенция „Електронно управление“</p>	<p>Във връзка с писмената процедура за одобрение на ревизирия вариант на Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027 приложени изпращаме допълнения в текстовете на Програмата и коментари в режим на проследяване, предимно в частите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • научени уроци на раздел 1 „Програмна стратегия: основни предизвикателства пред развитието и отговори на политиката“; • приоритет 2 „Цифрова трансформация на публичния сектор“; • както и са актуализирани са индикаторите по Приоритет 2 в точка 2.1.2.1.2. „Показатели“ съобразно получените коментари на ЕК. <p>Молим, колегите от ЦКЗ и ДАНИИ да обърнат внимание на коментарите във връзка с посочването на категорията регион в таблиците от т. 2.1.2.1.3. „Индикативна</p>	<p>Приема се за сведение</p>	

	<p>разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове“.</p> <p>В допълнение, бихме искали да изкажем нашата принципна подкрепа по изпратеното „предварително становище по материалите към писмената процедура на ТРГ“ от страна на колегите от Министерство на образованието.</p> <p>За по-лесно ориентиране са посочени страниците в съответствие с изпратения на 04.11.2021 файл с наименование “PNIIDIT_v.3.0_BG_04.11.2021_no track”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стр.14 - за изречение „Най-добро е представянето ѝ в областта на цифровите обществени услуги, където се нарежда на 23 място.“ е предложена следната редакция: „Най-добро е мястото на страната в областта на цифровите обществени услуги, където се нарежда на 23-то.“ 2. Стр.14 – за изречение „В областта на човешкия капитал и особено по отношение на базисните и специализирани цифрови умения на населението страната остава далеч под средните европейски нива.“ е предложена следната корекция: „В областта на човешкия капитал и особено по отношение на базисните и специализираните цифрови умения на населението страната остава далеч под средните европейски нива.“ 3. Стр.14 – за изречение „България отчита и по показателя за свободно достъпни данни, където изоставането спрямо средното за ЕС равнище е с 10%.“ Е предложена следната редакция: „Едва през 2020 г. България се отчита по показателя за свободно достъпни данни, където изоставането спрямо средното за ЕС равнище е с 10%. 4. Стр. 15 – за булет „прилагането на различни и несъгласувани подходи, техники и технологии за дигитализация в публичния сектор води до ограничения за използването и повторното използване и проблеми с осигуряването на оперативна съвместимост на данните в цифров вид;“, пред „проблеми“ се добавя „до“. 5. Стр.15 – за булет „гражданите и бизнесът все още използват инструментите на електронното управление с много по-нисък интензитет от гражданите и бизнеса в другите страни от ЕС - предизвикателствата са не само от гледна точка на предлагането, но и от страна на търсенето на цифрови публични услуги, поради това ще се търсят подходи и решения за проактивно предлагане и стимулиране на използването на публични услуги и продукти, съобразно нуждите на гражданите и бизнеса, т.е. персонализация на публични услуги и продукти;“ е предложена следната редакция: „гражданите и бизнесът все още използват инструментите на електронното управление с много по-нисък интензитет от гражданите и бизнеса в другите страни от ЕС - предизвикателствата са не само от гледна точка на предлагането, но и от страна на търсенето на цифрови публични услуги, поради което следва да се търсят подходи и решения за разширяване на 	<p>1. Приема се</p> <p>2. Приема се</p> <p>3. Приема се</p> <p>4. Приема се</p> <p>5. Приема се</p>	<p>1. Редакцията е отразена.</p> <p>2. Редакцията е отразена.</p> <p>3. Редакцията е отразена.</p> <p>4. Редакцията е отразена.</p> <p>5. Редакцията е отразена.</p>
--	--	---	--

	<p>обхвата от цифрови услуги, налични в публичния сектор, проактивно предлагане и стимулиране на използването на цифрови публични услуги и продукти, съобразно нуждите на гражданите, бизнеса, научната общност и др., т.е. персонализация на публични услуги и продукти;“</p> <p>6. Стр.15 – в булет: „според проучване, проведено от Световната банка през май 2020....“, „бързина“ се променя на „бързината“</p> <p>7. Стр.24 – за изречение „Развитието на политиката за електронно управление се основава на редица научени уроци, в резултат на което претърпява значителни промени.“ е предложена следната редакция: „Развитието на политиката за електронно управление до момента винаги отчита получените резултати и научените уроци, в резултат на което търпи непрекъснати промени.“</p> <p>8. Стр.24-25 – за изречение „В периода след 2007 г. развитието на електронното управление в България вече се характеризира не само с покупката на хардуер и софтуер от администрациите, но и със значително по-специфични инициативи: приет е първият Закон за електронното управление (ЗЕУ)³ и се появяват първите „острови“ на електронното управление – отделни администрации, като Национална агенция по приходите, Националният статистически институт, Агенция „Митници“, Агенция по вписванията (за Търговския регистър), които разработват собствени системи, инфраструктура и технологични решения.“ е предложено допълнение след „решения“, както следва: „за своите функционални нужди.“</p> <p>9. Стр.25 – за изречения „Това от своя страна води до фрагментация и липса на оперативна съвместимост между ресурсите за електронно управление. В резултат, от 2013 г. се премина към разработването на системи, които могат да улеснят електронния обмен на данни и информация между различните администрации и публични органи.“ е предложена следната редакция: „Това е както положителна стъпка, така и води до фрагментация и липса на оперативна съвместимост между ресурсите за електронно управление. В резултат, от 2013 г. се премина към единен подход на разработване на системи, които могат да улеснят електронния обмен на данни и информация между различните администрации и публични органи.“</p> <p>10. Стр.25 – за изречение „Така усилията са насочени към: разработване, поетапно внедряване и надграждане на информационни и комуникационни инфраструктури и на хоризонтални и централни системи (REGistry Information eXchange system, RegIX, e-Връчване (eDelivery), e-Автентикация (eAuthentication)) на електронното управление; разработване на интернет страници и портали за</p>	<p>6. Приема се</p> <p>7. Приема се</p> <p>8. Приема се</p> <p>9. Приема се</p> <p>10. Приема се</p>	<p>6. Редакцията е отразена.</p> <p>7. Редакцията е отразена.</p> <p>8. Редакцията е отразена.</p> <p>9. Редакцията е отразена.</p> <p>10. Редакцията е отразена.</p>
--	--	--	---

³ Закон за електронното управление, обн. ДВ. бр.46 от 12 юни 2007г., последно изм. ДВ. бр. 85 от 16 октомври 2020 г..

	<p>предоставяне на информация и услуги (Единен портал за достъп до електронни административни услуги https://egov.bg/); обучения на служителите в администрациите по дигитални умения и ИКТ.“ е предложена следната редакция „Усилията са насочени към: разработване, поетапно внедряване и надграждане на информационни и комуникационни инфраструктури и на хоризонтални и централни системи (REGistry Information eXchange system, RegIX, e-Връчване (eDelivery), e-Автентикация (eAuthentication)) на електронното управление; разработване на интернет страници и портали за предоставяне на информация и услуги (Единен портал за достъп до електронни административни услуги https://egov.bg/); централизирано обучение на служителите в администрациите по дигитални умения и ИКТ.“.</p> <p>11. Стр.25 – в изречение „Въз основа на научените уроци от преди, постепенно подходът в политиката за електронно управление започна да се ориентира към потребителя, а след 2016 г. радикално се променя и моделът на провеждането ѝ – от децентрализиран към централизиран, с оглед постигане на висока степен на ефективност, координация и контрол.“, преди „координация“ се добавя „ефикасност“</p> <p>12. Стр.25 – за изречение „Преди 2016 г. България има предимно децентрализирана институционална система за електронно управление, като отделните министерства, агенции и общини определят свои собствени приоритети и стандарти за развитие на ИКТ и финансират инвестиции в ИКТ и текущи разходи от общите си бюджети без конкретно счетоводство и централно отчитане.“ е предложена следната редакция: „Преди 2016 г. България има предимно децентрализирана институционална система за електронно управление, като отделните министерства, агенции и общини определят свои собствени приоритети и стандарти за развитие на и инвестиции в ИКТ, и правят текущи разходи от общите си бюджети без конкретно счетоводство и централно отчитане. Една от първите инициатива на ДАЕУ е налагане на единна процедура за съгласуване и отчитане на плановете за инвестиции и на текущите разходи на администрацията в областта на електронното управление.</p> <p>13. Стр.25-26 – за абзац „След 2016 г. фокусът на реализираните дейности в областта на електронното управление е насочен към създаване на условия и възможности за централизирано изграждане, интеграция и поддържане на информационните ресурси, особено информационните системи и регистри, в администрацията. Развитието на хоризонталните и централни системи на електронното управление е с оглед автоматизиран обмен на достоверителна и справочна информация и предоставяне на електронни административни услуги (ЕАУ). Водената политика за електронно управление остава приоритетно насочена към изграждането, развитието и поддържането на информационни ресурси, способстващи</p>	<p>11. Приема се</p> <p>12. Приема се</p> <p>13. Приема се</p>	<p>11. Редакцията е отразена.</p> <p>12. Редакцията е отразена</p> <p>13. Редакцията е отразена.</p>
--	--	--	--

	<p>предоставяне на ЕАУ за гражданите, бизнеса и администрацията, в качеството ѝ на потребител.“ е предложена следната редакция: „След 2016 г. фокусът на инициативите за електронно управление е насочен към създаване на условия за централизирано изграждане, интеграция, оперативна съвместимост и поддържане на информационните ресурси в администрацията, с цел да се осъществява автоматизиран обмен на удостоверителна и справочна информация, предоставяне на електронни административни услуги (ЕАУ) и реализация на базисния модел за комплексно административно обслужване. Водената политика остава приоритетно насочена към изграждането, развитието и поддържането на информационните ресурси, технологичните решения, способстващи предоставяне на ЕАУ за гражданите, бизнеса и администрацията, в качеството ѝ на потребител.“</p> <p>14. Стр.25 – за изречението „Разработените до момента системи влизат в експлоатация и същевременно се интегрират, за да работят в единна среда“ е предложена следната редакция: „Разработените към онзи момент системи влизат в експлоатация и същевременно се интегрират, за да работят в единна среда.“</p> <p>15. Стр.25 – за изреченията: „Автоматичният обмен на данни между държавните институции е задължителен по закон. Измененията в Закона за електронното управление от 2016 г. изискват личните данни и информация за гражданите, съхранявани във всеки от регистрите, поддържани от различни публични органи, да се обменят по електронен път между публичните институции.“ е предложена следната редакция „Автоматичният обмен на данни между държавните институции става задължителен по закон. Измененията в ЗЕУ от 2016 г. изискват личните данни и информацията за гражданите, съхранявани във всеки от регистрите, поддържани от различни публични органи, да се обменят по електронен път между публичните институции.“</p> <p>16. Стр.26 – за изречение „Към Единния модел са присъединени 380 административни структури, от които 193 са се присъединили от началото на 2021 г“ е предложена редакция като „са се присъединили“ отпада.</p> <p>17. Стр. 26 – за изречение „Например, след обявяване на извънредното епидемично положение на 13 март 2020 г., ДАЕУ съвместно с Агенцията по заетостта разработи услуга за регистрация на търсещи работа лица, която вече е заявявана повече от 17 890 пъти и 1 625, от които са за първите четири месеца на 2021 година.“ е предложена редакция, както следва: „Например, след обявяване на извънредното епидемично положение на 13 март 2020 г., ДАЕУ съвместно с Агенцията по заетостта разработи услуга за електронна регистрация на търсещи работа лица, която вече е заявявана повече от 17 890 пъти, като 1 625, от които са</p>	<p>14. Приема се</p> <p>15. Приема се</p> <p>16. Приема се</p> <p>17. Приема се</p>	<p>14. Редакцията е отразена.</p> <p>15. Редакцията е отразена.</p> <p>16. Редакцията е отразена.</p> <p>17. Редакцията е отразена.</p>
--	--	---	---

	<p>за първите четири месеца на 2021 г.“</p> <p>18. Стр.26 – за изречения „Надграждането на хоризонталните системи за електронно управление е процес, който се финансира предимно със средства по ОПДУ. Те спестяват време и усилия на потребителите на услуги...“ е предложена следната редакция: „Надграждането на хоризонталните системи за електронно управление е процес, който се финансира предимно със средства по ОПДУ 2014 - 2020. Системите спестяват време и усилия на потребителите на услуги...“</p> <p>19. Стр.26 – за изречение „Повишеното използване на системите на електронното управление носи значителни ползи за гражданите, бизнеса и, като цяло, публичния сектор, но и създава значителен обем от данни“ е предложена следната редакция: „Повишеното използване на системите на електронното управление носи значителни ползи (спестено време, ресурси, осигурява гъвкавост) за гражданите, бизнеса и, като цяло, за публичния сектор, но и създава значителен обем от данни.“</p> <p>20. Стр.27 – за изречение „С функционирането на ДАЕУ започва постепенен процес на разгръщане и надграждане на разбирането за данните или набор от данни – от тясно насочено, че те са само „информационен обект“ за целите на електронното управление до извеждането им, като един от ключовите ресурси в публичния сектор, с решаващо значение за развитието и просперитета на обществото и икономиката.“ Е предложена корекция като „и“ преди „икономиката“ отпада, а след „икономиката“ се добавя „и интелигентната им трансформация“.</p> <p>21. Стр.27 – в края на абзац „През 2017 г. започва изпълнението на проект, финансиран по ОПДУ, за подобряването на инфраструктурата за пространствена информация и процесите, свързани с обмен на пространствени данни...“ се добавя изречение: „Със заповед от 01.11.2021 г. на председателя на ДАЕУ НППД е внедрен в експлоатация.“</p> <p>22. Стр.28 – в абзац „През 2018 г. правителството на България одобри Концепция за регистрова реформа...“ са нанесени стилистични корекции, като „...на тази реформа бяха започнати“ се коригира на „...на тази реформа са започнати...“, „...в рамките на НПВУ, също ще бъде ключов фактор...“, се коригира на „в рамките на НПВУ, представлява ключов фактор...“.</p> <p>23. Стр.28 – в изречение „Към момента в ДАЕУ се създава Референтна архитектура за оперативна съвместимост (РАОС), чието разработване се финансира по ОПДУ 2014 – 2020 г. и която предстои да бъде завършена в края на 2021 г.“ е предложена корекция като „Към момента...“ се заменя с „Понастоящем“. В същия абзац са предложени корекции и допълнения, след които редактираният текст е:</p>	<p>18. Приема се</p> <p>19. Приема се</p> <p>20. Приема се</p> <p>21. Приема се</p> <p>22. Приема се</p> <p>23. Приема се</p>	<p>18. Редакцията е отразена.</p> <p>19. Редакцията е отразена.</p> <p>20. Редакцията е отразена.</p> <p>21. Редакцията е отразена.</p> <p>22. Редакцията е отразена.</p> <p>23. Редакцията е отразена.</p>
--	---	---	---

	<p>„С този проект е поставено началото и се очаква да бъде реализирано базисното ниво за оперативна съвместимост на информационните системи, за да обработват, съхраняват и обменят електронни документи и данни помежду си, използвайки единни технологични стандарти и процеси. За пълната осигуреност на процеса по преминаване към управление и икономика, базирани на данните е необходимо допълването на тази архитектура с рамката за управление и оперативна съвместимост на данните. Разработването на същата се предвижда да бъде подкрепено с финансовата помощ на ПНИИДИТ.“</p> <p>24. Стр.28 - след абзац с начало „Към момента в ДАЕУ се създава Референтна архитектура.“ се добавя нов текст, както следва: “Стремежът за обединяване на ресурсите на електронното управление постави на дневен ред и въпроса за технологиите за виртуализация и облачни услуги, като ефективно решение, което се използва в частния сектор, но едва в 6% от публичния сектор. Процесът по въвеждане на облачни технологии в публичния сектор започва с изграждането и въвеждането в експлоатация на единно облачно пространство (Държавен хибриден частен облак (ДХЧО)), което да осигурява: централизирана ИКТ инфраструктура; намаляване на разходите на администрациите за използване на лицензен софтуер чрез предоставянето му като облачна услуга, предоставяне на услуги от типа IaaS, SaaS, PaaS; условия в дългосрочен план за Government-as-a-Service, Government-as-a-Platform; интеграция с други публични облачни пространства, в т.ч. на европейско и световно ниво. С подкрепата на ОПДУ 2014 – 2020 от 2018 г. ДАЕУ изпълнява проект „Надграждане и развитие на Държавен хибриден частен облак за нуждите на електронното управление“, който предсрочно постига своя основен резултат - в края на месец юни 2021 г. ДХЧО е официално въведен в експлоатация. Облакът предоставя 23 броя услуги от следните видове: предоставяне на колокация; инфраструктура като услуга (IaaS); платформа като услуга (PaaS), както и ресурси за над 50 централни и централизирани системи за електронно управление и системи на различни администрации. Вече се планира надграждането на ДХЧО в периода до 2025 г., за да се постигне по-значителната икономия от мащаба, да се консолидират предвидените ресурси и да се централизира напълно поддръжката на споделените ресурси в електронното управление. Наличието на държавно облачно пространство вече ще позволи реализирането на следващите стъпки за интеграция и консолидация в единните европейски облачни пространство. С финансовата подкрепа по ПНИИДИТ се предвижда „привързване“ към облачните инфраструктури на европейско ниво, като например GAIA-X, GEANT и други.“</p> <p>25. Стр.26 – за абзац : „Въпреки осезаемия положителен ефект и напредъка от всички реализирани във времето инициативи в областта на електронното управление, цифровизацията във всички сфери на живота, особено в публичния сектор, както в европейски, така и в световен мащаб, продължава значително да изпреварва</p>	<p>24. Приема се</p> <p>25. Приема се</p>	<p>24. Редакцията е отразена.</p> <p>25. Редакцията е отразена.</p>
--	---	---	---

	<p>нивото и тенденциите на развитие в България. В глобален план е вече разпространена парадигмата за дигиталното общество, в което функционират управлението и икономиката, базирани на данните.“ Е предложена следната редакция: „Въпреки осезаемия положителен ефект и напредъка от всички реализирани във времето инициативи в областта на електронното управление, цифровизацията във всички сфери на живота, особено в публичния сектор, както в европейски, така и в световен мащаб продължава значително да изпреварва нивото и тенденциите на развитие от тези в България. В глобален план е вече разпространена парадигмата за дигиталното общество, в което водеща роля имат дигиталната трансформация, управлението и икономиката, базирани на данните.“</p> <p>26. Стр.29 – за изречение „В съответствие с тенденциите за развитие през новото десетилетие, като съществен приоритет в цифровата трансформация на публичния сектор, са изведени данните, които се определят като ключов капитал за обществото.“ Е предложена следната редакция: „В съответствие с тенденциите за развитие през новото десетилетие, като съществен приоритет в цифровата трансформация на публичния сектор в България, следва да са изведени данните, които се определят като ключов капитал за обществото.“</p> <p>27. Стр.29 – в края на изречение „Визията и инициативите на европейско ниво определят нов цялостен подход към „икономика на данни“, който има за цел да увеличи търсенето и използването на цифрови данни и базираните на тях услуги, продукти и процеси в рамките на Единния европейски пазар“ се добавя „, част от който е и българският.“</p> <p>28. Стр.30 – в изречение „Във времеви план прилагането на новия подход съвпада с 2021 – 2027 програмен период. От една страна, осъществяването му ще стъпи, като основа, върху вече създадените или текущо развиващите се в администрацията технологии и ИКТ решения, като Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на ЕАУ, Референтната архитектура за оперативна съвместимост, хоризонтални и централни информационни системи, интеграционни средства, дигитализирани регистри и др.“ преди „и др.“ се добавя „ДХЧО“</p> <p>29. Стр.30 – за изречение „От друга страна е необходимо да се насочат инвестиции в изцяло нови елементи на екосистемата на дигиталния публичен сектор – пространствата на данни, особено в ключови области, идентифицирани на европейско ниво; платформа за интелигентно управление, базирано на данните; инструментариум и технологични средства за работа с данни (лични, нелични, смесени; чувствителни; свързани данни, големи данни, отворени данни, пространствени данни и др.).“ е предложена следната редакция: „От друга</p>	<p>26. Приема се</p> <p>27. Приема се</p> <p>28. Приема се</p> <p>29. Приема се</p>	<p>26. Редакцията е отразена.</p> <p>27. Редакцията е отразена.</p> <p>28. Редакцията е отразена.</p> <p>29. Редакцията е отразена.</p>
--	--	---	---

	<p>страна е необходимо да се насочат инвестиции в изцяло нови елементи на екосистемата на дигиталния публичен сектор – рамка за управление на данните, пространства на данни, особено в ключови области, идентифицирани на европейско ниво; платформа за интелигентно управление, базирано на данните; инструментариум и технологични средства за работа с данни (лични, нелични, смесени; чувствителни; свързани данни, големи данни, отворени данни, пространствени данни и др.), капацитет за споделяне и алтруизъм на данни, и др.“</p> <p>30. Стр.30 – за изречение „Все по-интензивното генериране на данни, при това в големи обеми, неизменно води след себе си въпроса за тяхната сигурност и защита от злонамерено увреждане или използване.“ е предложена следната редакция: „Все по-интензивното генериране на данни, при това в големи обеми, неизменно поражда въпроси за тяхната сигурност и защита от злонамерено увреждане или използване.“</p> <p>31. Стр.31 – в изречение „През следващото десетилетие се очаква на територията на ЕС да има изключително голям брой свързани цифрови устройства, тъй като цифровизацията и свързаността се превръщат в основни характеристики на все по-голям брой продукти и услуги, както и с новите технологии като „интернет на нещата“, големите информационни масиви и др.“, „основни характеристики“ се коригира на „ключови характеристики“, а „както и с новите“ се коригира на „както и на новите“.</p> <p>32. Стр.31 – в изречение „Осведомеността на обществото в най-голяма степен следва да се превърне също в ключов приоритет, за да могат всички членове на обществото да са информирани за рисковете и превантивните мерки, които сами биха могли да предприемат.“ е предложена редакция като отпада „ключов“ пред „приоритет“ и пред „превантивните мерки“ се добавя „за“.</p> <p>33. Стр.32 – за изречение „Той е и националното звено за контакт по всички въпроси, свързани с мрежовата и информационна сигурност.“ е предложена редакция: „В Агенцията е и националното звено за контакт по всички въпроси, свързани с мрежовата и информационна сигурност.“</p> <p>34. Стр.32 – за изречение „На секторните ЕРИКС се възлагат следните функции:“ се предлага следната редакция „На секторните ЕРИКС се възлагат функциите за:“. За булет „• дейности за ранно предупреждение, изпращане на сигнали, разпространение на информация за рисковете и инцидентите до заинтересованите страни“ е предложена редакция според която отпада „дейности за“.</p>	<p>30.Приема се</p> <p>31.Приема се</p> <p>32.Приема се</p> <p>33.Приема се</p> <p>34.Приема се</p>	<p>30.Редакцията е отразена.</p> <p>31.Редакцията е отразена.</p> <p>32.Редакцията е отразена.</p> <p>33. Редакцията е отразена.</p> <p>34. Редакцията е отразена.</p>
--	---	---	--

	<p>35. Стр.33 – за изречение „Предвид водещата роля на държавните институции, отговарящи за киберсигурността, това несъответствие е сериозно пречка и заплаха за частния бизнес и имуществото на гражданите, както и за защитата на националната икономика и обществения живот;“, е предложена следната редакция „Предвид водещата роля на държавните институции, отговарящи за киберсигурността, това несъответствие всъщност е сериозна пречка и заплаха за частния сектор и за гражданите, както и за защитата на националната икономика и обществения живот, като цяло;“</p> <p>36. Стр.33 – за изречение „Стойността на проект възлиза общо на 1 298 495,00 евро и ще бъде завършен през август 2021 г“ е предложена следната редакция: „Стойността на проект възлиза общо на 1 298 495,00 евро и ще бъде завършен през втората половина на 2021 г.“</p> <p>37. Стр.34 – за изречение „Съответно, секторният слой включва мерки за развитие на оперативния капацитет и интеграция с националните органи.“ е предложена следната редакция „Секторният слой включва мерки за развитие на оперативния капацитет и интеграция с националните органи.“</p> <p>38. Стр.34 – в изречение „Предвижда се те да получават методическа подкрепа, обмен на аларми за потенциални събития за киберинциденти, мета-данни за трафични потоци и информация за ранни предупреждения, като резултат от интервенциите, финансирани по ПНИИДИТ.“, преди „резултат от интервенции“ се добавя „краен“.</p> <p>39. Стр.38 – в изречение „Предвидените видове дейности са насочени към развитие на ключовите елементи от екосистемата на дигиталното общество, вкл. изграждането на необходимите взаимовръзки между тях, за постигане на по-висок растеж и предоставяне на качествени, ориентирани към търсенето публични услуги и продукти, включително такива от и за научноизследователската и иновационната сфера.“, след „вкл.“ се добавя „сигурност и защитеност и“, а след „ориентирани към търсенето“ се добавя „цифрови“.</p> <p>40. Стр.77 – за абзац „Развитие на трансгранични услуги за използване и споделяне на данни - интервенцията цели развитие на механизми и средства за улесняване на трансграничното използване и споделяне на данни, в съответствие с</p>	<p>35. Приема се</p> <p>36. Приема се</p> <p>37. Приема се</p> <p>38. Приема се</p> <p>39.Приема се</p> <p>40.Приема се</p>	<p>35. Редакцията е отразена.</p> <p>36. Редакцията е отразена.</p> <p>37. Редакцията е отразена.</p> <p>38. Редакцията е отразена.</p> <p>39. Редакцията е отразена.</p> <p>40. Редакцията е отразена.</p>
--	--	---	---

изискванията на европейското законодателство и инициативите на европейско ниво, като например техническата система, посочена в член 14 от Регламент (ЕС) 2018/1724. ДАЕУ ще има водеща роля трансграничните услуги да бъдат съгласувани със създадената рамка за управление на данни и оперативно съвместими пространства за данни., е **предложена редакция**, както следва: „Развитие на трансгранични услуги за използване и споделяне на данни и интеграция с облачни инфраструктури на европейско ниво - интервенцията цели развитие на механизми и средства за улесняване на трансграничното използване и споделяне на данни, в съответствие с изискванията на европейското законодателство и инициативите на европейско ниво, като например техническата система, посочена в член 14 от Регламент (ЕС) 2018/1724, за трансграничен автоматичен обмен на информация и прилагане на принципа „само веднъж“; интеграция с инициативи на европейско ниво, като GAIA-X, GEANT, Европейски облак за отворена наука и други. ДАЕУ ще има водеща роля за трансграничните услуги да бъдат съгласувани със създадената рамка за управление на данни и оперативно съвместими пространства за данни.“

41. Стр.79 – към дейностите по интервенция #CS3 е добавен булет: „надграждане на защитни стени, осигуряващи сигурен и защитен достъп до електронни услуги в публичния сектор и защита от кибератаки и заплахи на крайни потребители в мрежите;“

42. Стр.80 - към дейностите по интервенция #CS4 е добавен булет: „изграждане на механизми за управление на сигурността и уязвимостите на информационните и комуникационни системи в органите с оглед противодействие при компрометиране на националната сигурност на страната и на данните на гражданите й;

43. Стр.83-85 – след предложени промени в т. 2.1.2.1.2. Показатели, таблица 2:Показатели за крайния продукт , таблицата приема следния вид:

Приоритет	Специфична цел (цел „Растеж и заетост“) или област на подпомагане (ЕФМДР)	Фонд	Категория регион	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Международна цел (2024 г .)	Целева стойност (2029)

41. и 42 Приема се

43. Приема се за сведение

41 и 42.Предложените текстове са добавени в интервенция CS#2.

43.Стойностите в Таблица 2:Показатели за крайния продукт ще бъдат коригирани в следващата версия 4.0 на Програма НИИДИТ.

	P2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити	RCO 13	Стойност на цифрови услуги, продукти и процеси, разработени за предприятия	Евро	4 800 000	18 400 000		
	P2	СЦ (ii)	ЕФРР	Преход	RCO 13	Стойност на цифрови услуги, продукти и процеси, разработени за предприятия	Евро	1 000 000	4 800 000		
	P2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити Преход	RCO 14	Публични институции, получаващи подкрепа за разработване на цифрови услуги, продукти и процеси	Брой	9	27		
	P2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити Преход		Изградени пространства на данни по приоритетните области	Брой	1	9		
	P2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити Преход		Потребители на данни чрез платформа за интелигентно управление, базирано на данни	Брой	10 000	1 000 000		

	П2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити Преход		Разработени модели за оперативно съвместими данни	Брой	25	120		
	П2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити Преход		Кампании/събития/други инициативи за повишаване на осведомеността за споделяне, използване и повторно използване на данни	Брой	6	20		
	П2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити Преход		Включени партньори в партньорска мрежа за сътрудничество в областта на киберсигурността на национално ниво	Брой	2	5		
	П2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити Преход		Действащи национални компетентни органи и секторните екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност към тях	Брой	4	12		
	П2	СЦ (ii)	ЕФРР	По-слабо развити Преход		Брой проведени информационни кампании за повишаване	Брой	2	7		

на киберхигиената в цифровата икономика и цифровото общество

44. Стр.85-86 - след предложени промени в т. 2.1.2.1.2. Показатели, Таблица 3: Показатели за резултата, таблицата приема следния вид:

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	База или референтна стойност	Референтна година	Целева стойност (2029 г.)	Източник на данните [200]	Коментари [200]
P2	СЦ (ii)	ЕФРР	Послабо развити Преход	RCR 11	Потребители на нови и усъвършени обществени и цифрови услуги, продукти и процеси	Брой	0	2020	2 000 000	ЕПДЕАУ НСИ	
P2	СЦ (ii)	ЕФРР	Послабо развити Преход	RCR 13	Предприятия, постигащи висок интензитет на цифровите технологии	%	6,3	2020	10	НСИ	
P2	СЦ (ii)	ЕФРР	Послабо развити Преход		Нива на електронно споделяне на данни	%	23	2020	34	DESI НСИ	

44. Стойностите в Таблица 3: Показатели за резултата ще бъдат коригирани в следващата версия 4.0 на Програма НИИДИТ.

	П2	СЦ (ii)	ЕФ РР	По-слабо развити	Преход	Дял на свободно достъпни данни	%	57	2020	66	DESI			
	П2	СЦ (ii)	ЕФ РР	По-слабо развити	Преход	Дял на повторно използване на данни за създаване на иновации и развитие на НИРД	%	0	2020	70%	ИСУН НСИ ЕПДЕАУ			
	П2	СЦ (ii)	ЕФ РР	По-слабо развити	Преход	Нарастване на доброволните участници в партньорската мрежа и обмена на информация във връзка с регистрирани заплахи и атаки	%	0	2020	50	Национален орган в областта на киберсигурността ДАЕУ ИСУН			
	П2	СЦ (ii)	ЕФ РР	По-слабо развити	Преход	Участници, споделящи информация за уязвимости	Брой	0	2020	100	ДАЕУ			
	П2	СЦ (ii)	ЕФ РР	По-слабо развити		Постигане на трето ниво на познаване на	%	0	2019	100	ДАЕУ			

			Преход	заплахите и съответните рискове за киберсигурността							
--	--	--	--------	---	--	--	--	--	--	--	--

Към показател „Дял на повторно използване на данни за създаване на иновации и развитие на НИРД“ е даден следният допълнителен коментар : „Този показател ще осигури интеграция с Приоритет 1 и ще отчита въздействието на двата приоритета съвкупно.“

45. Стр.86 – след предложени промени в т.2.1.2.1.3. Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции (не е приложимо за ЕФМДРА), Таблица 4:Измерение 1 – Област на интервенция, таблицата придобива следния вид:

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
П2	ЕФРР	По-слабо развити региони Региони в преход	СЦ (ii)	016	110 000 000
П2	ЕФРР	По-слабо развити региони Региони в преход	СЦ (ii)	036	154 080 000

Във връзка с таблицата са отправени следните коментари:

- „Разделянето на стойността на интервенциите по кодове е условно на този етап.“

- „Молим УО да потвърди дали е правилен подхода да се посочват и двете категории райони с оглед обосновката за разпределението на средствата и ефекта от тях.“

46. Стр.86-87 – след предложени промени в т.2.1.2.1.3. Индикативна разбивка на програмираните ресурси (ЕС) по видове интервенции (не е приложимо за ЕФМДРА), Таблица 5: Измерение 2 – Форма на финансиране и Таблица 6: Измерение 3 – Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост, таблиците приемат следния вид:

Таблица 5: Измерение 2 – Форма на финансиране

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
-------------	------	-------------------	----------------	-----	------------

45.Стойностите в Таблица 4:Измерение 1 – Област на интервенция ще бъдат коригирани в следващата версия 4.0 на Програма НИИДИТ.

46. Стойностите в Таблица 5: Измерение 2 – Форма на финансиране и Таблица 6: Измерение 3 – Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост ще бъдат коригирани в следващата версия 4.0 на Програма НИИДИТ.

П2	ЕФРР	По-слабо развити региони Региони в преход	СЦ (ii)	01	264 080 000
----	------	---	---------	----	-------------

Таблица 6: Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специф ична цел	Код	Сума (EUR)
П1	ЕФРР	По-слабо развити региони Региони в преход	СЦ (ii)	33	264 080 000

Национално сдружение на общините в Република България

- Положително следва да се оценят по-детайлно и конструктивно разписаните програмна стратегия и интервенции за подкрепа по отделните приоритети и специфичните им цели, каквато препоръка сме отправяли по предходни варианти на стратегическия документ;
- Във връзка с напредването на програмния процес, положителна оценка заслужават и устойчивостните програмни показатели, както и разписаният индикативен бюджет на бъдещата Програма, включително по приоритетни оси. Обръщаме внимание, че в рамките на Приоритет 1, СЦ (ii) и Приоритета за техническа помощ, средствата от ЕФРР са програмиране само за категорията „региони в преход“. В допълнение, общият индикативен бюджет на Програмата, в т.ч. финансирането от ЕФРР и националното такова, не отговаря на посочения в публично анонсирания проект на Споразумението за партньорство.

С оглед на гореизложеното, изразяваме принципната си подкрепа за версия 3.0 на Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027, адресираща основните предизвикателства пред научните изследвания и иновациите и дигитализацията на публичния сектор.

Приема се

Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП)

Цялостната част, посветена на Научени уроци, предоставя информация какво е направено до момента (връзката между някои от посочените дейности и съответния урок също е неясна в много от случаите), но не и аргументи как тези научени уроци са адресирани от самата ПНИИДИТ.

1. В частта «Научени уроци», описанието под текста по Първи урок: Приоритизиране на инвестициите в иновации и научни изследвания и превръщането им в приложими решения и технологии като ключов фактор за устойчивостта, продуктивността и

1.Приема се частично

1.В представената на ТРГ версия 3.0 на Програма НИИДИТ са извършени корекции и допълнения в препоръчаната посока.

	<p>конкурентоспособността на българската икономика, дава информация за мотивите за създаване на ДАНИИ, но реално не предоставя информация, каква реформа се предприема за адресиране на Научения урок. Създаването на Агенцията е инструмент за изпълнение на дадена политика/реформа, но не и самата реформа. В този смисъл, бихме препоръчали да се задълбочи анализа и описанието на приоритетните направления, какви предизвикателства се адресират и да се очертаят ясно политиките, предлаганите реформи и съответните мерки към тях. В така предоставеното описание, не е ясен прехода от идентифицирани предизвикателства, научени уроци, отговор на предизвикателствата – предлагани политики и реформи, както и са какви мерки ще бъдат изпълнявани те.</p> <p>2. В частта „Логика на интервенциите и подход“ е посочено, че координацията с Програма Иновации и конкурентоспособност в предприятията и НПВУ е от значителен интерес, но не е посочена необходимостта от осигуряване на координация и демаркация и с Програма Образование.</p> <p>3. Връзката между ПНИИДИТ и приноса ѝ към европейската стратегия „A Green Recovery for the Blue Economy – Transforming the EU's Blue Economy for a Sustainable Future“ е неясен. Текстът е просто прикрепен без да дава достатъчно информация кои инвестиции или операции са в съответствие със синята икономика и как по-точно Програмата допринася към тази хоризонтална политика.</p> <p>4. Предложеното в Приоритетно направление 2 „Трансфер на технологии и знания“, Създаване на национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии и по-точно създаването на високопрофесионална национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела „Hub and Spoke“ е неясно, необосновано и няма никаква информация как точно би могло да се осъществи. Няма ясно разписан модел кои биха могли да са изпълнителите/партньорите в тази мярка. Посочени са няколко различни институции – София Тех Парк, Патентно ведомство и т.н., които са с различен статут, устройство, предназначение. Възможността именно подобни институции да си партнират остава неясна. Целта на създаването на този модел също не е изяснена. Предоставеното описание напомня много за дейността, която в момента се извършва от Патентно ведомство, но по неизяснена причина са намесени и допълнителни участници, с неясна роля – работодатели и т.н. Не е описано, какви ще са неговите функции, какво точно ще финансира програмата, нито кое предизвикателство или политика се адресират с него. Не е ясно как услугите на този Хъб всъщност ще се съчетаят с действащата законова уредба по отношение на защитата на интелектуалната собственост в страната и на ниво ЕС. Допълнителните дейности за „спиците – spoke“ мрежа от регионални експерти, повдига допълнителни въпроси относно тяхното предназначение и функции. Чисто редакционно, целият добавен текст (и особено превода на „спиците-spoke“), създава усещането за автоматичен превод, чиито смисъл на български е неясен и нелогичен. Отделно, първоизточникът посочен в референцията към мярката говори за разпределителен хъб използван основно в логистични и транспортни компании, и връзката с науката, патенти и нуждите на бизнеса остава силно имажинерна. Отделно,</p>	<p>2.Приема се частично</p> <p>3.Не се приема</p> <p>4.Приема се частично</p>	<p>2.В представената на ТРГ версия 3.0 на Програма НИИДИТ са извършени корекции и допълнения в препоръчаната посока.</p> <p>3.Посочено е, че Програма НИИДИТ ще подпомага постигането на приоритетите на национално ниво свързани със синята икономика, чрез реализацията на интервенции в рамките на тематична област „Мехатроника“ на ИСИС – технологични иновации в крайбрежните райони. По този начин ще се подпомогне възстановяването, развитието и устойчивостта на местните икономики в тези райони и ще допринесе за постигане на целите към европейската стратегия „A Green Recovery for the Blue Economy – Transforming the EU’s Blue Economy for a Sustainable Future“.</p> <p>4.Във връзка с постъпили коментари относно модела за трансфер на технологии и знания „Hub and Spoke“, в приоритетно направление 2 на приоритет 1 е включена интервенция за създаване на национален модел за трансфер на технологии, с която се предвижда възможността за изграждане на най-подходящия за страната ни модел. Конкретните негови характеристики и взаимоотношения между участниците в него ще се основава на резултатите от картографирането на научноизследователската екосистема и провеждане на необходимите предпроектни проучвания за осъществимост.</p>
--	---	---	--

	<p>дори и в английския текст на статията-първоизточник, понятието (или неговия английски еквивалент) на “спиците- spoke“ липсва, което прави използването му в описаната интервенция още по-неясно и немотивирано.</p> <p>5. Допълняемостта и координацията с другите програми и инструменти на ЕС е от изключителна важност. Координацията с ПИКП 2021-2027 е необходима в мерките насочени към подкрепа на предприятията и трансфера на знания към тях, както и при подкрепа на индустриални паркове и иновативни клъстери. Съответствието с Програма Образование е водещо за Приоритет 1. Допълняемостта с НПВУ е необходимо да бъде добре прилагана поради много допирни области на подкрепа по двата инструмента на ЕС. Отделно, включването а научните звена, и най-вече на БАН , не само като партньори, или бенефициенти по различните мерки, но и в процеса на разработване на ПНИИДИТ е от ключово значение именно за осигуряване на връзката с науката. Предстоящите планови по Фонда за справедлив преход и всички интервенции в областта на Зелената сделка също трябва да бъдат взети под внимание.</p>	5.Приема се за сведение	5. Във връзка с коментара за териториалните планове за справедлив преход, следва да се има предвид, че планове за отделни региони от ниво NUTS 3 са в процес на разработване и предстои одобрението им от ЕК, както и националното законодателство за тяхното прилагане и изпълнение. С решение № 634 на МС от 8 септември 2020 г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството е определено за отговорно ведомство за осигуряване изпълнение на териториалните планове за справедлив преход чрез ФСП по „Програмата за развитие на регионите 2021-2027“.
Дирекция „Права на човека“, Министерство на външните работи	Съгласуват без бележки ревизирания вариант на ПНИИДИТ 2021-2027 г.	Приема се	
Дирекция „Икономическа и финансова политика“, Министерство на финансите	Дирекция „Икономическа и финансова политика“ към Министерството на финансите, в рамките на своите компетенции, няма бележки по представените материали.	Приема се	
Съвет на ректорите	<p>Съгласни сме с направените коментари от ЕК, със следните допълнения от наша страна:</p> <p>1. <i>„Недостатък на програмния документ е, че вътрешната логика на Програмата остава ясно разделена между частта „Научни изследвания и иновации“ и частта „Дигитализация“</i></p> <p>В програмата липсва кохерентност и тя остава силно разделена между двата основни приоритета „Устойчиво развитие на българската научноизследователска и иновационна екосистема“ и „Цифрова трансформация на публичния сектор“ без да е видима връзката между тях и взаимното им допълване. Също така предложените два приоритета не предлагат цялостно решение на представените слабости и предизвикателства, напр. в началото е спомената политиката на ЕК за „Цифрова Европа“, но тя не е отразена чрез конкретни интервенции, които да синхронизират националната програма с изключително важната програма „Цифрова Европа 2021-</p>	1.Приема се за сведение	1.Извършени са редакции и допълнения относно предвидените мерки и интервенции, планирани за подкрепа, като същите са съобразени с препоръките на ЕК.

	<p>2027"⁴, която предполага взаимна свързаност и съфинансиране от страните членки. Докато при първия приоритет е ясна връзката са научните изследвания и иновации, това не е така за втория предложен приоритет, който е предимно насочен към администрацията и не отчита потенциала и нуждите на научноизследователската и развойна дейност, напр. свързани с големи данни и Изкуствен Интелект, отворен достъп, киберсигурност и др. Приоритет 2 би улеснил в някаква степен последващо развитие на бъдещи изследвания и иновации и в този смисъл е необходимо, но недостатъчно условие, тъй като адресира едностранно изброените проблеми. Липсва визия и съответни мерки за подкрепа на бизнес иновационната екосистема, което е основен пропуск на програмата.</p> <p>2. <i>„По-нататъшните усилия за идентифициране на взаимодействието с „Хоризонт Европа“ и други европейски програми, ако и където е уместно, биха били оценени“</i></p> <p>В продължение на гореизложеното в проекта на програмата липсва идентифициране и конкретни интервенции за взаимодействие и синхронизация с други много релевантни европейски програми освен „Хоризонт Европа“, като „Цифрова Европа“ и „Механизъм за свързване на Европа“⁵. Твърди се, че „Дизайнът и изпълнението на мерките по ПНИИДИТ са в координация с националните и европейски действия, свързани с осъществяване на тази важна за икономиката на страната трансформация“, но това не е видимо от съответните заложили мерки и двата основни приоритета. Не е ясна и каква е цялостната връзка и взаимно допълване с европейските програми като „Хоризонт Европа“, „Дигитална Европа“ и др., както и основните приоритети за периода 2021- 2027 г.</p> <p>3. <i>„По отношение на взаимодействието на програмата с РП „Хоризонт Европа“..., би било полезно и продуктивно да се види по-добре структуриран подход за идентифициране и описание на операциите“.</i></p> <p>Необходимо е и прецизиране на взаимодействието с „Хоризонт Европа“ особена по отношение на „Разширяване на участието и разпространение на върхови постижения“, което е фокусирано върху страните с ниски резултати от НИРД като България. Освен съфинансиране на проекти „Teaming for Excellence“ би трябвало да се предвиди и финансиране на проекти получили висока оценка и „Печати за високи постижения“ по инструменти Twinning, ERA Chairs, Excellence hubs, European Excellence Initiative, Hop on Facility, които да подпомогнат развитието на научноизследователския капацитет и по-доброто интегриране на България в европейското изследователско пространство.</p> <p>4. <i>„Насърчаваме българските власти да предоставят структуриран подход за подбор на партньорства...препоръчваме да се обмисли изрично фокусиране върху европейските партньорства“</i></p> <p>В новата версия на проекта на програмата частично е засилен фокусът върху</p>	<p>2. Не се приема</p> <p>3. Не се приема</p> <p>4. Не се приема</p>	<p>2. Предвидените мерки и интервенции по Програма НИИДИТ съответстват на националните и европейски приоритети и стратегически документи отнасящи се към научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация, в допълнение и демаркация с предвидените национални програми, реформи и проекти.</p> <p>3. Извършени допълнения и пояснения на подкрепата за мерки и взаимодействието на програмата с РП „Хоризонт Европа“.</p> <p>4. Във версия 3.0 на ПНИИДИТ са представени ревизирани текстове, касаещи европейските партньорства и други мерки по Програма Хоризонт Европа.</p>
--	---	--	---

⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme>

⁵ <https://ec.europa.eu/inea/en/news-events/newsroom/agreement-2021-2027-connecting-europe-facility>

	<p>ефективно сътрудничество с изнеса, но като цяло в програмата няма разбиране, че може да се развива НИРД и в индустрията и в МСП и съответно липсват съответни интервенции и мерки за това. Също така се таргетира цифрова трансформация основно на публичния сектор, след като предвид на описаните уроци има нужда от тясна връзка между научните изследвания и бизнеса. Липсват и конкретни интервенции, (освен трансфер на знания) които да поощряват съвместното развиване на НИРД между научните организации и бизнеса. Би трябвало в това отношение да се следват добрите практики на европейските програми като „Хоризонт Европа“ и „Цифрова Европа“ и особено препоръчаното от ЕК разработването на система от Договорни публично-частни партньорства, която би била ключова за успешния преход от фундаментални научни изследвания към техния по-приложен характер в полза на промишлеността и обществото.</p> <p><i>5. „Наред с целта за финансова жизнеспособност е важно да не забравяме, че целта на инвестициите в ЦВП е изграждането на капацитет и качество за научноизследователска и развойна дейност“</i></p> <p>В контекста на устойчивото развитие на ЦВП споделяме мнението, че – в следващия период трябва да се наблегне върху човешкия капитал в центровете. Модерната инфраструктура е първата стъпка за по-привлекателна научноизследователска среда, но не е достатъчна за постигане на качество за научноизследователска и развойна дейност. Въпреки, че развитието на човешкия капитал, ангажиран в сферата на науката и иновациите, привличане на млади учени и таланти от страната и чужбина е отбелязана като основна цел, няма ясно разписани видими мерки и интервенции в тази посока.</p> <p>Изцяло подкрепяме предварителното становище на МОН, изпратено на 10.11.2021, със следните допълнения от наша страна:</p> <p>1. По отношение на първия коментар <i>„По отношение на очертаните предизвикателства пред българската научноизследователска и иновационна екосистема смятаме, че те трябва да се прецизират в посока приоритетност, яснота и обосновка“.</i></p> <p>Като цяло в документа няма ясно изразена цялостна визия и представяне как различните приоритети се вписват и взаимно се допълват в тази цялостна визия. Как се покриват всички елементи на екосистемата и как се адресират идентифицираните слабости (чрез коя конкретна интервенция). Необходимо е да има обща цялостна рамка, която да представя как двата приоритета и съответните планирани дейности и да интервенции в тях се допълват взаимно. В този смисъл е необходимо да се приоритизира всяка интервенция и да се демонстрира етапен подход и системност при реализиране на тези интервенции във времето, като се вземе предвид и взаимната им обвързаност и надграждане.</p> <p>2. По отношение на втория коментар <i>„Има необходимост от допълнително фокусиране на отговорите на политиката в тази област и конкретно приоритетите на Програмата. По този начин смятаме, че с наличния финансов</i></p>	<p>5. Не се приема</p> <p>Относно становище на МОН: Приема се за сведение</p>	<p>Съгласно демаркационните линии на национално ниво цифровата трансформация в МСП е обект на Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията.</p> <p>5. Предвидените мерки по Програма НИИДИТ, насочени към ЦВП определят човешкия капитал, като един от основните фактори за получаване на подкрепа по интервенциите.</p> <p>Относими са коментарите на УО по становището на МОН по-горе.</p>
--	---	---	---

	<p><i>ресурс ще може да се постигнат повече резултати за адресиране на предизвикателствата пред системата“:</i></p> <p>Необходимо е да се уеднакви описанието на различните интервенции/мерки, да се унифицира нивото на абстракция и да се следва единна структура, например: Цел и обхват на интервенцията, какви идентифицирани слабости адресира, към кого е насочена – потенциални бенефициенти и подкрепяни дейности, какво се финансира и в какъв обем, очаквано въздействие, връзка с европейски и други програми. В някои случаи не е ясно как ще се реализират конкретните мерки/интервенции и какво се има предвид под мярка и интервенция.</p> <p>3. По отношение на третия коментар: <i>„В рамките на Приоритет 1, специфична цел (i), тематично направление „Трансфер на технологии и знание“ не подкрепяме създаването на предвидената национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела “Hub and Spoke”.Предложението не е основано на анализ за целесъобразността на подобна платформа. От описанието на интервенцията е видно, че с прилагането на тази нова идея се цели централизация и опосредстване на връзките между бизнеса и научната общност“:</i></p> <p>Предвидената национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела “Hub and Spoke” изцяло дублира ролята на други предвидени интервенции като например ЕЦИХ/РИЦ, чиято цел е именно да свържат научната общност с бизнеса и да осъществят трансфер на знания и иновации. В този смисъл е излишно създаването на още едно изкуствено ниво на свързване.</p> <p>По-подходящо би било да има организация за синхронизиране на хъбовете, РИЦ, индустриалните паркове и т.н. субекти в новата програма, за да няма дублиране а роли и финансиране, а също да има допълване/комплементарност.</p> <p>Във връзка с това, на много места в документа се говори за централизация: национален център за данни, централизирани решения за е-управление, което не би било достатъчно ефективно предвид широкия спектър на организация в научната и иновационна екосистема на България, които трябва да бъдат активно включени чрез различни мерки. Насоките на европейско ниво, както и съвременните решения наблягат все повече на разпределеност и като технологии и като управление.</p> <p>Основни препоръки за допълнения:</p> <p>На 06.07.2021 Институт GATE изпрати коментари и предложения към предишната версия на документа, които не бяха отразени, все още са валидни, а също са отбелязани като недостатъци от ЕК (виж. Т. 1). Прилагаме отново становището като отделен файл.</p> <p>Основните ни препоръки към текущата версия са:</p> <p>1. В програмата (в Приоритетно направление3: Европейска интеграция и интернационализация) трябва да се заложи конвергенция с програма „Цифрова Европа“ и нейните приоритети – Изкуствен Интелект, Пространства от данни,</p>	<p>Осн.препоръки за допълнение:</p> <p>1.Приема се частично</p>	<p>1.Допълненията в текста на Приоритет 2 на версия 3.0 на Програма НИИДИТ кореспондират с коментара.</p>
--	--	--	---

	<p>центрове за тестване на приложения (Test and Experimentation Facilities) развиване на цифрови компетентности и умения. Предвид това, че създаваните в публичния, частния и неправителствения сектор данни се затвърждават като ключов капитал и неизчерпаем ресурс за развитието на всички научни, икономически и социални сфери, в Приоритет 1 също трябва да бъдат заложени съответни мерки/интервенции, които да подкрепят изграждането на Пространства от данни в различни сектори, както и между тези сектори, базирани на Публични частни партньорства и включване на всички заинтересовани страни като доставчици и ползватели на данни. Предвид това, планираното като мярка в Приоритет 2 изграждане на национални пространства на данни, по деветте стратегически сектори и области – промишленост, Зелен пакт, мобилност, здравеопазване, финансов сектор, енергетика, селско стопанство, публична администрация и умения (съгласно Европейската стратегия за данните) трябва да бъде прехвърлено в Приоритет 1. Изграждането на Пространства на данни само в публичния сектор, <u>не е достатъчно</u> за изграждането на стабилни връзки между гражданите, бизнеса, научните организации, неправителствения сектор и администрацията. За постигане на заложените цели за изграждане на цифрова икономика, усилията трябва да бъдат насочени и към създаването на пространства в различни неправителствени и частни сектори и създаването на съответните екосистеми около тях (от академията, бизнеса, публичния сектор и гражданите), които да се превърнат в гръбнака на парадигмата за управление и икономика, базирани на данни, и в основа за взимането на информирани решения във всяка една сфера на обществения живот.</p> <p>По този начин логично ще се обвържат и двата основни приоритета на предложената програма, като данните се Пространства от данни се разглеждат „двигател на икономическата развитие и основен фактор за развитие на иновативни бизнес решения, научна и развойна дейност, за създаване на работни места и повишаване на професионалната гъвкавост и пригодност на гражданите, за проактивни цифрови услуги и продукти“.</p> <p>2. Създаване на Публични-частни партньорства като инструмент за повишаване на взаимодействието наука и бизнес, за по-добро интегриране на дейностите между двата приоритета на програмата, както и за подпомагането на създаването на Пространства от данни в различни сектори. В тази връзка е необходимо да се дефинира структуриран подход и конкретни интервенции за подбор на партньорства (напр. както ЕК е отбелязала „въз основа на индустрията и ръководения от изследванията интерес и капацитет“. Създаваните в момента европейски партньорства са добър пример, който може да се използва и адаптира за нуждите на програмата.</p> <p>При необходимост сме на разположение за участие в работни срещи, както и да допринесем с конкретни текстове.</p>	<p>2. Не се приема</p>	<p>Планираните интервенции по Приоритет 2 и по-конкретно тази за изграждане на пространства на данни е в съответствие с Европейската стратегия за данните и Акта за управление на данните, в които изрично е записано, че целта на тези пространства е усвояване на потенциала на данните, които се генерират в приоритетни области от обществен интерес. Тези области обхващат както публичния сектор, така и частния и научния сектори (където се генерира и по-големият обем данни).</p> <p>Дигитализацията на публичния сектор, обаче, е тясно свързана с преминаването към управление, базирано на данни.</p> <p>Следователно изграждането на пространства на данни <u>не е само в/за публичния сектор</u>, а ще допринесе за ускоряване и засилване на връзката между научния и академичния сектор, бизнеса и публичните институции и организации, и ще утвърди данните, като „двигател на икономическата развитие и основен фактор за развитие на иновативни бизнес решения, научна и развойна дейност, за създаване на работни места и повишаване на професионалната гъвкавост и пригодност на гражданите, за проактивни цифрови услуги и продукти“.</p> <p>2. Програма НИИДИТ предвижда създаване на пространства от данни на национално ниво, които ще са достъпни както за научните среди, така и за бизнеса. Програма НИИДИТ не възпрепятства създаване на публично-частни партньорства за взаимодействия между наука и бизнес.</p>
--	--	------------------------	---

	<p>Становище от Софийски Университет „Св. Климент Охридски“</p> <p>1) На стр. 8 има невярно твърдение "Въпреки големия брой изследователи, работещи във висши училища (близо 30% от всички изследователи в страната), университетите все още допринасят много малко за научните изследвания и иновациите, като изпълняват само 6% от цялостния обем на изследователската и развойна дейност в България." Проверка в Web of Science показва, че университетите произвеждат около 50-60% от научната продукция на България.</p> <p>(2) стр. 42 - разработването на бизнес-планове на ЦВП и ЦК е финансирано при изграждането им. Финансирането им от новата ОП може да не е допустимо.</p> <p>(3) Текстът в момента оставя впечатлението, че фундаменталните научни изследвания няма да бъдат финансирани. Това е неприемливо за нас.</p> <p>(4) Важни научни (фундаментални и приложни) направления, напр. в сферата на ядрената енергетика, са изключени, което за нас е неприемливо.</p> <p>(5) Приоритетни направления за ЕС като изкуствения интелект и иновации, базирани на тях, не са застъпени видимо в програмата. Да се отбележи в явен вид финансирането на Института за научни изследвания в областта на компютърните технологии в Софийския университет в периода 2021-2027.</p> <p>(6) стр. 42 - Да се направи разделяне на финансирането по НПКНИ (държавен бюджет) и ПНИИДИТ (Евро-фондове).</p> <p>(7) Да се посочи конкретното финансиране за периода на програмата.</p> <p>(8) Мерките за интегриране на институциите, в които се провеждат научни изследвания, да се посочат по-конкретно.</p> <p>(9) Да се посочат индикаторите за успех и метриците.</p> <p>(10) Общо впечатление: програмата все още има нужда от допълване на празнините, отбелязани в коментарите на ЕК.</p>	<p>Становище от СУ „Св.Климент Охридски“:</p> <p>1.Приема се частично</p> <p>2.Приема се за сведение</p> <p>3.Приема се за сведение</p> <p>4.Приема се за сведение</p> <p>5.Не се приема</p> <p>6.-9.Не се приема</p> <p>10. Приема се за сведение</p>	<p>1.Текстът е прецизиран, съгласно данни предоставени от НСИ.</p> <p>2.Програма НИИДИТ няма да финансира разработване на бизнес планове.</p> <p>3.Програма НИИДИТ насочва своите усилия към изграждане и поддържане на капацитет за провеждане на висококачествени и върхови фундаментални и приложни научни изследвания в приоритетни научни направления и тематичните области на ИСИС 2021-2027 г. като важна предпоставка за повишаване на продуктивността на научноизследователските организации и висшите училища.</p> <p>4.Програма НИИДИТ ще финансира мерки съгласно тематичните области на ИСИС 2021-2027.</p> <p>5.Програма НИИДИТ ще подкрепя приоритетни мерки насочени към изкуствения интелект и базирани на тях иновации, по които Института за научни изследвания в областта на компютърните технологии в Софийския университет в периода 2021-2027 може да бъде бенефициент.</p> <p>6-9. Планираният финансов ресурс за мерките предвидени по Програма НИИДИТ е представен в програмата (Таблица 11: Общо бюджетни кредити по фонд и национално съфинансиране), както и индикаторите, които се заложили да бъдат постигнати по отделните приоритети.</p>
<p>Национален статистически институт</p>	<p>В приложения файл (PNIIDIT_v.3.0_BG_04.11.2021_no track_NSI.docx) е направена актуализация на данните (в режим на проследяване на промените), които са от компетенцията на НСИ, и съответно на текста, където е необходимо на стр. 3, 7, 8, 9, 11 и 12.</p> <p>Промените са както следва:</p> <p>1. Стр.3 - в изречението „Положителни тенденции в представянето на страната се</p>	<p>1.Приема се</p>	<p>1. Редакцията е отразена.</p>

	<p>наблюдават.....“ „десет“ се заменя с „дванадесет“ и 70% се заменя с 80%.</p> <p>2. Стр.7 – в изречението „Разходите за научноизследователска и развойна дейност като процент от БВП....“ 0,84% се заменя с 0,85%.</p> <p>3. Стр.7-8 – за абзац „Според данните от Европейското иновационно табло за България липсва напредък по показателя за иновационен индекс (49) спрямо предходната година, което в сравнителен план означава относително изоставане и затвърждаване на принадлежността на страната към „скромните иноватори“. Отстоянието спрямо първата държава, включена в групата на „умерените иноватори“ (Хърватия-63) е с цели 14 позиции, което прави поставената цел за преминаване в по-горната категория сериозно предизвикателство.“ е предложена следната редакция: „Според данните от Европейското иновационно табло 2021 за България има малък напредък по показателя за иновационен индекс (50,1) спрямо предходната година, като страната попада в групата на „прохождащите иноватори“.</p> <p>4. Стр.8- за абзац „В редица области, по отношение на които ЕК поставя приоритетни цели за достигане през програмен период 2021-2027, България показва отстъпление, в това число 1) публични разходи за НИРД – 0,21% от БВП за 2018 г. при средни равнища за ЕС 27 от 0,72%, като наред с това е налице спад по показателя от 5,5% спрямо 2012 г.; 2) рисково финансиране – 0,024% от БВП при средни равнища за ЕС 27 от 0,124% и спад по показателя от 123,1% спрямо 2012 г.; въпреки на пръв поглед наситената с възможности за лесен достъп до капитал среда, те са концентрирани в географско (София) и секторно (ИКТ и свързаните дейности) отношение и остават недостъпни за останалата част от бизнеса; 3) частно съфинансиране на публични инвестиции в НИРД, при което също е налице спад от 4,7% спрямо 2012 г. Разходите на бизнес сектора за НИРД са се увеличили в рамките на изследвания период с 21%, като достигат дял от 0,54% от БВП през 2018 г., но въпреки това остават далеч под средните за ЕС 27 от 1,45%.“ е предложена следната редакция: „В редица области, по отношение на които ЕК поставя приоритетни цели за достигане през програмен период 2021-2027, представянето на България е под средноевропейските равнища, в това число 1) публични разходи за НИРД – 0,27% от БВП за 2019 г. при средни равнища за ЕС 27 от 0,73%, като е налице ръст по показателя от 7,0% спрямо 2014 г.; 2) рисково финансиране – 0,018% от БВП при средни равнища за ЕС 27 от 0,141% и спад по показателя от 58,2% спрямо 2014 г.; въпреки на пръв поглед наситената с възможности за лесен достъп до капитал среда, те са концентрирани в географско (София) и секторно (ИКТ и свързаните дейности) отношение и остават недостъпни за останалата част от бизнеса; 3) разходи на бизнес сектора за НИРД – 0,56% от БВП за 2019 г. при средни равнища за ЕС 27 от 1,46% като е налице увеличение по показателя в рамките на изследвания период с 15%.“</p> <p>5. Стр.8 – за абзац „Продължаващата интеграция на българската икономика в европейската, както и при регионалното развитие води до нехомогенно развитие при различните групи предприятия. Налице е отстъпление в области, които са</p>	<p>2.Приема се</p> <p>3.Приема се за сведения</p> <p>4.Приема се частично</p> <p>5.Приема се</p>	<p>2. Редакцията е отразена.</p> <p>3.Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>4. Предложената редакция е в обхвата на изцяло преформулиран текст.</p> <p>5.Редакцията е отразена.</p>
--	--	--	---

	<p>пряко свързани с иновационната дейност на бизнеса и резултатите от нея: МСП със собствена иновационна дейност – спад от 15% в сравнение с 2011 г. до равнище от 13,8% от МСП, което е повече от два пъти под средното за ЕС-28 и по-високо само от резултата за Румъния; МСП с технологични (продуктови и/или технологични) иновации –16,3% при средно 33,8% за ЕС 27 ; МСП с нетехнологични (маркетингови и организационни) иновации – 15,7% при средно за ЕС 27 от 35%; продажба на нови за пазара и нови за фирмата продукти като дял от оборота – спад от 14,2% до близо 6% при двойно по-високо средно равнище за ЕС 27, което е демонстрация на изключително ниската конкурентоспособност на българските предприятия.“ е предложена следната редакция: „Продължаващата интеграция на българската икономика в европейската, както и при регионалното развитие води до нехомогенно развитие при различните групи предприятия. Налице е слабо развитие в области, които са пряко свързани с иновационната дейност на бизнеса и резултатите от нея: МСП с продуктови иновации –17,7% за 2018 г. при средно 28,7% за ЕС 27 ; МСП с бизнес процесови иновации – 19,2% при средно за ЕС 27 от 40,0%; продажба на нови за пазара и нови за фирмата продукти като дял от оборота – 6,34% за 2018 г. при близо двойно по-високо средно равнище за ЕС 27 (11,6%), което е демонстрация на изключително ниската конкурентоспособност на българските предприятия. “</p> <p>6. Стр.9 - за изречение „Въпреки големия брой изследователи, работещи във висши училища (близо 30% от всички изследователи в страната), университетите все още допринасят много малко за научните изследвания и иновациите, като изпълняват само 6% от цялостния обем на изследователската и развойна дейност в България.“ е предложена следната редакция: „Въпреки големия брой изследователи, работещи във висши училища (35,8% от всички изследователи в страната), университетите формират само 6,1% от всички разходи за изследователската и развойна дейност в България.“ За стойността 6,1% е посочена референция към източник „Предварителни данни за 2020 г., Национален статистически институт“</p> <p>7. Стр.11 – в изречение „В рамките на седемте основни области, обхванати в Глобалния иновационен индекс“, стойността 31 е коригирана на 31,7.</p> <p>8. Стр.12 – за абзац „Възрастовата структура на академичния персонал в държавния сектор е с тенденция да се влоши през следващите години. По данни на Националния статистически институт (НСИ) за 2018 г. изследователските звена на държавна издръжка са регистрирали ръст единствено по отношение на заетите с НИРД служители над 65-годишна възраст – близо 20%. Във всички останали възрастови категории е налице спад, най-съществен (-30%) при младите научни работници. Във висшите училища също е налице спад при първите две категории персонал, който обаче е съпроводен от по-съществено увеличение във възрастовите категории над 35 години.“ е предложена следната редакция: „По</p>	<p>6.Приема се</p> <p>7.Приема се</p> <p>8.Приема се</p>	<p>6.Редакцията е отразена.</p> <p>7.Редакцията е отразена.</p> <p>8.Редакцията е отразена.</p>
--	--	--	---

	възстановяване и развитие.“		
Министерство на икономиката, УО на ПК ИП 2021-2027	<p>1) Приоритет 1, направление 1 предвижда мярка за осигуряване на допълващо съфинансиране от 50% за подкрепа на национално избрани и одобрени от ЕС европейски центрове за цифрови иновации, членове на европейска мрежа (европейски цифрови иновационни хъбове). Посочено е, че интервенцията е в координация с предвидената мярка в същата област в НПВУ. Доколкото в частта „Синергия и допълване с други програми“ по отношение на представените допълващи мерки по линия на НПВУ, изпълнявани от ДАНИИ, липсва подобна информация за допълваща мярка е добре да бъде уточнено дали е предвидено целенасочена интервенция в рамките на НПВУ за изграждане на регионални цифрови иновационни хъбове.</p> <p>2) По отношение на мярката „Програми за мобилност между индустрията и представители на изследователски организации и висши училища“ следва да се има предвид, че допълняемост е налице не само със схемите за привличане на водещи изследователи, заложи в Програмата за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации на НПВУ и с програмите за мобилност на Програма Образование 2021-2027 г., но и с мярката за развиване на иновационния капацитет в предприятията чрез привличане на чуждестранни изследователи в процеса по разработване на НИРД и иновации, планирана за изпълнение по линия на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027.</p> <p>3) По отношение на мярката „Създаване на национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии“ подкрепяме становището, изразено от МОН, в рамките на писмената процедура за съгласуване и считаме, че включването ѝ в програмата следва да е предшествано от обстойно изследване и обсъждане на приложимостта ѝ, отчитайки спецификите на българската научно-изследователска и иновационна екосистема и взимайки предвид механизма на изпълнение на мерките за подкрепа, предвидени на национално ниво по линия на различните инструменти и програми.</p> <p>4) По отношение на мярката „Създаването и развитието на индустриални старт-ъп системи“ считаме, че следва допълнително да бъдат уточнени линиите на демаркация с ПК ИП. Такава демаркация е нужна както от гледна точка на заложените в ПК ИП мерки за подкрепа за създаване на нови и развитие на иновативни предприятия чрез фонд „Иновации в предприятията“, така и от гледна точка на предвидената възможност за реализиране на съвместни инициативи между голямо предприятие и МСП за осъществяване на вътрешни за предприятията НИРД и иновации. Посоченото би подпомогнало по-ясното залагане на критерии за подкрепа</p>	<p>1.Приема се за сведение</p> <p>2.Приема се</p> <p>3. Приема се за сведение</p> <p>4. Приема се</p>	<p>1. Текстовете за интервенция са ревизирани и е добавена бележка под линия, съгласно която ЕЦИХ ще функционират като one-stop shops, които подпомагат компаниите динамично да отговарят на дигиталните предизвикателства и да станат по-конкурентоспособни. В частта „Синергия и допълване с други програми и инструменти“ подробно е разписана необходимата информация.</p> <p>2. Текстовете в поле „Синергия и допълване с други програми и инструменти“ са допълнени.</p> <p>3. Виж отговора на УО по коментара на МОН.</p> <p>4. Текстовете в поле „Синергия и допълване с други програми и инструменти“ са допълнени.</p>

	<p>по линия на двете програми с цел избягване на припокриване на интервенции.</p> <p>5) По отношение на мярката „Подобряване на капацитета за защита и експлоатация на правата върху интелектуалната собственост“ е важно да бъде потвърдено, че същата не предвижда пряка подкрепа за заявяване и защита на индустриална собственост в предприятията, независимо дали на национално или европейско ниво, а предвижда различни инициативи/въвеждане на нови модели, чиято цел е да насърчат предприятията и да направят по-ефективен самият процес по защита.</p> <p>б) В частта „Синергия и допълване с други програми и инструменти“ на Приоритет 1, СЦ „Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на внедряването на модерни технологии“ МИ отново изказва своето несъгласие с начина, по който е формулирана подкрепата, осигурявана по линия на ПК ИП, доколкото същият е непълен и не отразява реалния обхват и насочеността на мерките, предвидени за изпълнение от страна на предприятията в тази област. Пояснението, че ПК ИП допринася за развитие на вътрешнофирмената иновационна дейност и подкрепа за въвеждане на нови услуги, решения и продукти, които не са базирани на НИРД е коректно, но непълно доколкото не обхваща мерките, заложиени в програмата за развитие на вътрешна НИРД дейност на ниво предприятие. Становището, изразено в предходното съгласуване, че „предложената демаркационна линия е резултат от консултации със заинтересованите страни, приета е от ЕК и нейното ревизиране в една или друга посока следва да е обект на допълнително обсъждане“ е приложимо и за проекта на ПК ИП доколкото нито в рамките на съгласуванията със заинтересованите страни, нито в рамките на обществените обсъждания или консултации с ЕК сме получавали коментари в посока нуждата от отпадане на този тип дейности от обхвата на програмата. МИ не отрича важноста и нуждата от насърчаване на сътрудничество между бизнеса и научните среди, както и добавената стойност, която имат подобен вид проекти. Същевременно считаме, че това не следва да се противопоставя на усилията за развитие на вътрешнофирмения капацитет за НИРД и иновации, а да се гледа на него като на допълнителна възможност, която да подпомогне страната в иновационното ѝ представяне. Не на последно място следва да се отбележи, че много често е трудно да се предположи в началото на дадена проектна инициатива, подета на ниво предприятие, дали същата ще завърши като иновация, която няма елементи на НИРД или ще притежава тези характеристики. Именно в тази връзка считаме за важно да осигурим на предприятията възможност да разработват вътрешни НИРД или иновации, без да ги ограничаваме предварително в процеса, през който те ще преминат за това. Считаме, че по този начин не нарушаваме основната демаркационна линия с ПНИИДИТ по отношение на подкрепата за предприятия, съгласно която в случаите, когато дадена дейност не е резултат от трансфер на технологии, е обект на подкрепа по ПК ИП. Считаме, че изречението „Ще бъдат приложени координирани и интегрирани мерки</p>	<p>5. Приема се за сведение</p> <p>б. Приема се</p>	<p>5. Текстовете са налични във версия 3.0 на Програма НИИДИТ.</p> <p>6. Текстовете са ревизирани.</p>
--	--	---	--

	<p>по отношение на бъдещото развитие на индустриалните паркове, като ПНИИДИТ ще се съсредоточи приоритетно върху подкрепата за специализирана научноизследователска и иновационна инфраструктура в рамките на индустриалните паркове, а ПКИП ще осигури подкрепа за покриване на инвестиционните нужди на предприятията в и около парковете. и подпомагане на сътрудничеството за трансфер на технологии и знания между научните звена и иновационни клъстери.“ следва да се ревизира като отпадне последната част доколкото същата не съответства на подкрепата, осигурявана от ПКИП в тази област. Допълнително по отношение на подкрепата, осигурявана от ПКИП по отношение на предприятията с цел по-голяма коректност препоръчваме изразът „покриване на инвестиционните нужди на предприятията в и около парковете“ да се преформулира на „покриване на инвестиционните нужди на предприятията в парковете и във функционална близост до тях“.</p> <p>7) По отношение на допълняемостта с други програми и инструменти на мерките по Приоритет 2 „Цифрова трансформация на публичния сектор“ обръщаме внимание, че в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост и по-конкретно, Програмата за икономическа трансформация на компонент Интелигентна индустрия, не са предвидени мерки за дигитализация на големи предприятия. Във връзка с това предлагаме да се редактира последният абзац на стр. 80.</p>	7.Приема се	7. Текстове са прецизирани.
<p>Българска стопанска камара</p>	<p>Във връзка със стартиралата писмена процедура за неприсъствено вземане на решение от ТРГ относно версия 3.0 на Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027, бихме искали да изразим следното становище:</p> <p>1) Подкрепяме цялостната рамка на програмата, включително избора на приоритети и специфични цели, които отразяват анализирани предизвикателства пред българската икономика и са съобразени с европейската политическа рамка на бъдещата кохезионна политика.</p> <p>2) Подкрепяме констатираните в програмната стратегия предизвикателства в сферата на научните изследвания и иновациите като считаме, че управлението на Програмата от създадената Държавна агенция за научни изследвания и иновации (ДАНИИ) като независим орган, подчинен на Министерски съвет ще допринесе за тяхното преодоляване чрез по-успешното координиране на политиките за развитието на научните изследвания и тези на иновациите. Вярваме, че въпреки по-късното създаване на Агенцията, в сравнение с практиката в останалите държави-членки на ЕС, тя ще съумее да постави развитието на научните изследвания, иновациите и технологичния трансфер в обща рамка, и така ще се преодолее настоящата</p>	<p>1. Приема се</p> <p>2. Приема се</p>	

<p>разпокъсаност на системата.</p> <p>3) Като следваме заявената обща логика на интервенция на Програмата за инвестиции в научни изследвания и иновации, които ще допринасят за икономическия растеж и производителност на българската икономика, отново предлагаме следната редакция на Приоритет 1: Устойчиво развитие на българската научно-изследователска и иновационна екосистема в полза на гражданите и обществото. Редакцията беше предложена от БСК и приета от УО по време на първата писмена процедура през ноември 2020 г.</p> <p>4) Подкрепяме редакциите и допълненията в Приоритет 1, Специфична цел 1, които поставят още по-силен акцент върху засилване на партньорството между научните институции, висшите училища и бизнеса с цел постигане на по-ускорено икономическо развитие на страната.</p> <p>5) Присъединяваме се към констатацията на ЕК относно важната роля на БАН по отношение на реформата в областта на научните изследвания и иновации, и изразената от Комисията позиция за компрометиране на Програмата при евентуално неучастие на БАН в процеса на реформа.</p> <p>6) Финансирането на изградените в периода 2014-2020 г. центрове за върхови постижения и центровете за компетентност да бъде програмирано само след внимателен анализ на „научените уроци“ от периода 2014-2020 г. и съобразено с препоръките на бизнеса. Не считаме, че е необходимо влагането на допълнителни инвестиции в оборудване. (Бележката е дадена и по време на първата писмена процедура)</p> <p>7) Материалната подкрепа за развитие на други ключови звена от научно-изследователската и иновационна екосистема да бъде възможна единствено в случаите, в които въпросните звена не могат да ползват изградената иновационна инфраструктура на други места. Натовареността на съществуващата не е достатъчна и от тази гледна точка инвестиране на допълнителни средства в подобна инфраструктура е нецелесъобразно и неефективно. (Бележката е дадена и по време на първата писмена процедура)</p>	<p>3. Не се приема</p> <p>4. Приема се</p> <p>5. Приема се по принцип</p> <p>6. Приема се частично</p> <p>7. Приема се частично</p>	<p>3. При формулиране на наименованието на Приоритет 1 на Програма НИИДИТ е взета предвид основната цел на интервенциите в неговия обхват, а именно засилване на приноса на научните изследвания и иновациите към по-високото икономическо и обществено развитие на страната. Фокусът на мерките е върху засилване на сътрудничеството на научноизследователските организации и висши училища с индустрията; повишаване на ориентираността към пазарното търсене; скъсяване на пътя от научните изследвания до иновациите; внедряване и трансфер на нови технологии и знания, заедно с тяхната пазарна реализация и създаване на условия за интернационализация и увеличаване на дела на заетите в НИРД.</p> <p>6. При планирането на интервенцията, посветена на развитието на изградените в периода 2014-2020 г. ЦВП и ЦК са взети предвид задълбоченият анализ и отправените стратегически препоръки на Съвместния изследователски център (JRC) за бъдещото развитие на центровете.⁷ В тази връзка, подкрепата за ЦВП и ЦК ще бъде предоставяна след разработването на програми за развитие и устойчивост, които съдържат дългосрочната визия и приоритетите за развитие на центровете по отношение на оптималното използване на изграденото оборудване. Закупуване на ново специализирано оборудване за ЦВП и ЦК по Програма НИИДИТ е допустимо в рамките и за нуждите на изпълнението на конкретен проект.</p> <p>7. За предоставяне на подкрепа на ключови научноизследователски и иновационни проекти от НПКНИ извън ЦВП и ЦК е предвидено по процедурите на</p>
--	---	--

⁷ Strategic Evaluation of the Bulgarian Centres of Competence and Centres of Excellence, 2021, JRC, https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2021/strategic-evaluation-of-the-bulgarian-centres-of-competence-and-centres-of-excellence

	<p>8) В Приоритет 1, Специфична цел 1, Приоритетно направление 1: Устойчиво развитие на националния капацитет за научни изследвания и иновации се предвижда насърчаване на МСП за използване на капацитета на научноизследователските организации чрез ваучери (стр.51). Считаме, че тази интервенция трябва да е движена изцяло от интереса на бизнеса към научните разработки, а не обратното. В тази връзка предлагаме текстът, който се отнася до нивата на технологична готовност (TRL) да бъде редактиран по следния начин: „Фокусът е върху иновации, които са достигнали ниво на технологична готовност TRL 5 и предстои тяхното валидиране в индустриална среда.“ Научни разработки на ниво под TRL5 не биха привлекли интерес от страна на бизнеса поради твърде ранния етап, на който се намират от гледна точка на пазарна реализация.</p> <p>9) По отношение на предложението за създаване на национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии (Приоритетно направление 2: Трансфер на технологии и знания) считаме, че това е сложна интервенция с мащабите на публична реформа и като такава е необходимо да стане обект на задълбочена експертна дискусия със заинтересованите страни, включително и с участието на представители на бизнеса. Нашата категорична позиция е, че моделът на технологичен трансфер не трябва да обслужва тесния интерес на научните организации в България, а да е базиран изцяло върху потребностите на бизнеса и да резултира в доказано внедрени и комерсиализирани крайни продукти, за които е идентифицирано пазарно търсене. В този смисъл подкрепяме всяка идея, която ще създаде модел за технологичен трансфер, в който бизнес организациите имат ключова и решаваща роля.</p>	<p>8. Не се приема</p> <p>9. Приема се по принцип</p>	<p>НПКНИ по Програма НИИДИТ да се кандидатства само след извършване на последователна оценка на готовността за изграждане или развитие на тези инфраструктури и след представяне на програми за развитие и устойчивост с бизнес планове. Обект на оценка при подбора на проекти е обосновката на необходимостта от осигуряване на необходимите условия за провеждане на научни изследвания и иновации в сътрудничество с бизнес структури в контекста на спецификата в дейността на конкретната научноизследователска структура.</p> <p>8. Всички интервенции в Приоритет 1 на Програма НИИДИТ са фокусирани върху нива на технологична готовност над TRL 2. Програмата цели насърчаването на приоритизирането на инвестициите в иновациите и научните изследвания и превръщането им в приложими решения и технологии. В тази връзка не могат да бъдат изключени нива на технологична готовност от TRL2 до TRL4. На ниво процедура и в зависимост от нейните цели и търсени резултати ще бъдат конкретизирани съответните нива на технологична готовност. Предвид, че интервенция „Насърчаване на МСП за използване на капацитета на научноизследователските организации чрез ваучери“, цели да се развие иновационния и НИРД потенциал на малките и средни предприятия, то не би следвало да се прилага рестриктивното изискване за високо ниво на технологична готовност.</p> <p>9. Предложената нова интервенция „Създаване на национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии“; е една от основните теми в организирана виртуална среща, по време на която на членовете на ТРГ за разработване на Програма НИИДИТ и представителите на бизнеса в лицето на иновационните клъстър е предоставена възможност да участват в дискусия и да изкажат своята позиция по предложените теми. След извършени редакции, в рамките на приоритетно направление 1 е включена интервенция за създаване на национален модел за трансфер на технологии, с която се предвижда възможността за изграждане на най-подходящия за страната ни модел. Конкретните негови характеристики и взаимоотношения между участниците в него ще се основава на резултатите от картографирането на научноизследователската екосистема и провеждане на необходимите предпроектни проучвания за осъществимост. Предложеният модел изисква участие в</p>
--	--	---	--

			партньорство и пряка връзка между различните научни организации и университети (мрежа от експертни екипи или офиси) от една страна и бизнеса и нуждите на пазара на регионално ниво.
Фонд мениджър на финансовите инструменти в България	<p>1. На стр. 48, в поле 2.1.1.1.1. на Приоритет 1 е използван терминът „Фонда на фондовете“. Предлагаме същият да се замени с „Холдинговия фонд“, предвид дефиницията по чл.2, ал.20 от Регламент (ЕС) № 1060 от 24 юни 2021 година.</p> <p>2. На стр.51, в обхвата на дейностите, които ще се извършват по новата интервенция за създаване на високопрофесионална национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела „Hub and Spoke“, е предвидено „създаване и преговаряне по споразумение за пазарна реализация, включително създаване на стартъп компании; мониторинг на процеса на комерсиализация и управление на споразуменията“. Посочените дейности са по-скоро услуги по техническа подкрепа във връзка с предприемаческа дейност за комерсиализация и би било удачно да бъдат съпътстващи към подкрепа чрез ФИ, включително в комбинация с БФП.</p> <p>3. На стр.54, е предвидена мярка за финансиране за проекти, получили „Печат за върхови постижения“ от Европейския съвет по иновации (ЕСИ). Да се обмисли потенциала за предоставяне на комбинирано финансиране чрез ФИ и БФП от ПНИИДИТ за проекти с печат за върхови постижения, като се има предвид че инструментите на ЕСИ: EIC Transition и EIC Accelerator предвиждат възможност за комбинирана подкрепа чрез БФП и ФИ.</p> <p>4. На стр.60, в поле „Основни целеви групи“, предлагаме да се допълни „спин-оф компании и стартиращи компании“. Въпреки, че към момента в целевите групи са посочени „предприятия“ би било удачно да се акцентира, че спин-оф и стартиращи компании са таргетирани, като част от основната целева група.</p> <p>5. На стр.66, в Таблица 5: Измерение 2 — Форма на финансиране е предвидено всички средства за ФИ в размер на 47 000 000 от ЕФРР да са с код FF 02. Предлагаме да се обмисли алокирането на сума с код FF 03 с оглед предоставяне на подкрепа с дългови финансови продукти за проекти, които генерират приходи, в това число и при проекти, получили печат за върхови постижения.</p>	<p>1. Приема се</p> <p>2. Приема се по принцип</p> <p>3. Приема се по принцип</p> <p>4. Приема се</p> <p>5. Приема се по принцип</p>	<p>1. Редакцията е отразена.</p> <p>2. Прилагането на финансови инструменти ще бъде съобразено с препоръките от извършена предварителна оценка на прилагане на финансови инструменти по Програма НИИДИТ, в съответствие с изискванията на чл.58(3) от Регламент (ЕС) № 1060 от 24 юни 2021 година.</p> <p>3. Прилагането на финансови инструменти ще бъде съобразено с препоръките от извършена предварителна оценка на прилагане на финансови инструменти по Програма НИИДИТ, в съответствие с изискванията на чл.58(3) от Регламент (ЕС) № 1060 от 24 юни 2021 година.</p> <p>4. Редакцията е отразена.</p> <p>5. Прилагането на финансови инструменти ще бъде съобразено с препоръките от извършена предварителна оценка на прилагане на финансови инструменти по Програма НИИДИТ, в съответствие с изискванията на чл.58(3) от Регламент (ЕС) № 1060 от 24 юни 2021 година.</p>
Министерство на вътрешните работи	<p>Във връзка с изпратен за съгласуване ревизиран вариант на Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г. (ПНИИДИТ), предлагаме следните допълнения:</p> <p>1. Приоритетно направление 2: Киберсигурност - да бъде включен текст, който да указва че ще бъде предоставена подкрепа за проектите, включени в Пътната карта към Актуализирана Национална стратегия за киберсигурност „КИБЕРУСТОЙЧИВА БЪЛГАРИЯ 2023“, https://e-gov.bg/wps/portal/agency/strategies-policies/network-security/mis-rules, Проектна фаза 6: Повишаване на мрежовата и информационна сигурност във вътрешната и външна инфраструктура на МВР с цел защита на публичните услуги, предоставяне на граждани, административни органи и бизнес</p>	<p>1. Приема се</p>	<p>1.В приоритет 2, приоритетно направление 2, интервенция #CS2 са допълнени текстове, които кореспондират към посочените проекти.</p>

	<p>организации.</p> <p>2. В рамките на раздел „Синергия и допълване с други програми и инструменти“ да бъде включен следният текст: „В рамките на програмата по фонд „Вътрешна сигурност“ ще се подкрепят мерки, насочени към предотвратяване и борба с киберпрестъпността, както и ефективно управление на рискове и кризи, свързани със сигурността. Интервенции, свързани с останалите елементи на киберсигурността, както и с подобряване на достъпа на гражданите до дигитални публични услуги не попадат в обхвата на подкрепа на програмите в област „Вътрешни работи“.</p> <p>В допълнение, отбелязваме необходимостта представители на МВР да участват в дискусиата по подготовка на Пътната карта към Актуализираната Национална стратегия за киберсигурност „КИБЕРУСТОЙЧИВА БЪЛГАРИЯ 2023“, както и в други работни формати за подготовка на законодателни и стратегически документи в областта на киберсигурността и киберпрестъпността.</p>	2.Приема се.	2.Предложеният текст е добавен в проекта на Програма НИИДИТ след редакция.
<p>Селскостопанска академия</p>	<p>Във връзка с Приоритетно направление: Устойчиво развитие на националния капацитет за научни изследвания и иновации:</p> <p>По интервенция „Подкрепа за други ключови научно-изследователски и иновационни проекти от НПКНИ извън ЦВП и ЦК“ на стр. 49 е написано, че се кандидатства само след извършване на последователна оценка на готовността за изграждане на инфраструктурите. В момента тази оценка се прави от МОН за всеки един от етапите на развитие на инфраструктурите и в този смисъл е по-коректно да бъде написано: след предоставяне на резултатите от извършените оценки.</p> <p>Целите на интервенциите „Създаване на регионални иновационни центрове (РИЦ) и Европейски цифрови иновационни хъбове (ЕЦИХ)“ не са добре дефинирани - не е ясно посочено дали те ще създават иновации или само ще ги трансферират към бизнеса. В случай, че ще осъществяват само технологичен трансфер би трябвало да бъдат разписани в Приоритетно направление 2 Трансфер на технологии и знания.</p> <p>По интервенция Разработване на единна платформа за научни изследвания и иновации считаме, че е по-целесъобразно да бъдат разработени две независими платформи с функционална връзка между тях. Аргументите ни са свързани с факта, че тази част от платформата, свързана с усъвършенстване на отчетността, академичното израстване и кариерно развитие на учените и оценката на научните организации не касае бизнес потребителите на иновации.</p>	<p>Приема се</p> <p>Приема се</p> <p>Не се приема</p>	<p>Текстовете за интервенция „Подкрепа за други ключови научни инфраструктури и инфраструктурни проекти научноизследователски и иновационни проекти от НПКНИ извън ЦВП и ЦК“ са ревизирани. Допустими в отворените конкурси ще бъдат научните инфраструктури съгласно техните Програми за развитие и устойчивост и имайки предвид тематичните области на ИСИС и приоритетите на ЕС (напр. двоен преход).</p> <p>Текстовете са прецизирани. Интервенцията за ЕЦИХ е преместена в приоритетно направление 2 на приоритет 1.</p> <p>Публичната част на платформата ще предоставя и удобна за потребителите информация за ключови услуги предлагани от изследователите и организациите, нововъзникващи резултати от изследвания и знания.</p>

	<p>Във връзка с Приоритетно направление 2 Трансфер на технологии и знания По интервенция „Създаване на национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии“ подкрепяме изразеното становище от МОН. Не подкрепяме създаването на централизирана национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела “Hub and Spoke”. Според нас ролята на този център може да се изпълнява до голяма степен от РИЦ и ЕЦИХ и от Единна информационна платформа за иновации, която трябва да бъде независима от платформата за научни изследвания.</p> <p>Във връзка с Програмата за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации като част от Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) прави впечатление, че интервенциите са насочени само към част от основните публични изследователски институции - университетите (Мрежа от изследователски университети) и БАН. Липсват интервенции във връзка със Селскостопанска Академия, която е единствената специализирана научна структура в страната за изследователска, консултантска и научно-приложна дейност в областта на земеделието. За да може България да посрещне предизвикателствата, свързани с амбициозните цели на Европейската Зелена Сделка за устойчив екологичен преход и целите на стратегията „От фермата до трапезата“, фокусирани върху продоволствената сигурност, здравето на обществото, устойчивото и конкурентноспособно производство и опазването на природната среда и във връзка с развитието на Биоикономиката е необходимо да се обърне особено внимание на научните изследвания и иновациите в земеделието. В този контекст предлагаме да бъдат обсъдени допълнителни възможности за финансиране на проект, свързан с повишаване на иновационния капацитет на ССА във връзка с биоикономиката. Имаме информация, че към Плана за възстановяване и устойчивост има и допълнителни инструменти за финансиране на актуални проекти, чрез предоставяне на нисколихвени и дългосрочни заеми.</p>	<p>Приема се частично</p> <p>Приема се за сведение</p>	<p>След извършени редакции, в рамките на приоритетно направление 2 на приоритет 1 е включена интервенция за създаване на национален модел за трансфер на технологии, с която се предвижда възможността за изграждане на най-подходящия за страната ни модел. Конкретните негови характеристики и взаимоотношения между участниците в него ще се основава на резултатите от картографирането на научноизследователската екосистема и провеждане на необходимите предпроектни проучвания за осъществимост.</p>
<p>Дирекция „Национален фонд“, Министерство на финансите</p>	<p>Във връзка с представения проект на ПНИИДИТ (Версия 3.0), имаме следното предложение:</p> <p>Предлагаме в т. 5 „Програмни органи“ (стр. 148) да бъде добавено, че дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите изпълнява „счетоводна функция“ по отношение на ПНИИДИТ.</p> <p>Съгласно Решение № 712 от 06.10.2020 г. дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите изпълнява функции по т. 6, буква а) и т. 9, буква а) на Счетоводен орган и Орган, който получава плащанията от Европейската комисия.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Редакцията е отразена.</p>
<p>Патентно ведомство на Република България</p>	<p>Към момента Патентно ведомство на Република България работи в насока за създаване на мерки, които съвпадат с целите по Приоритет 1 „Устойчиво развитие на българската научноизследователска и иновационна екосистема“ и Приоритет 2 „Цифрова трансформация на публичния сектор“.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>В обхвата на приоритетно направление 2 „Трансфер на технологии и знания“ на приоритет 1 на Програма НИИДИТ е включена интервенция за подобряване на капацитета за защита и експлоатация на правата върху интелектуалната</p>

	<p>Съгласно приоритетите на ПНИИДИТ 2021-2027 г. и компетенциите на Държавната агенция за научни изследвания и иновации, за обединяване в една обща политика действията на държавата за развитие на научните изследвания, технологиите и иновациите, в полза на икономическото и общественото развитие на страната, следва да се използва и капацитета на Патентно ведомство на Република България в областта на индустриалната собственост, която е и основен двигател на иновациите и конкурентоспособността във всяка иновативна икономика.</p> <p>В този смисъл, Патентно ведомство на Република България разполага с експертен капацитет, с който да подпомогне икономическия растеж посредством разпространение на знанието за индустриалната собственост, ползите от нейната закрила и икономическите предимства, които предоставя технологичният ѝ трансфер от научноизследователските организации към бизнеса.</p> <p>От една страна, Ведомството може да подпомогне научните организации, изследователските институти и университетите с информация и обучения за разработване на вътрешнонормативна уредба на въпросите по индустриалната собственост, свързани с идентифицирането на създаваната в хода на научноизследователската им дейност обекти на индустриална собственост, тяхната закрила, технологичен трансфер и последваща комерсиализация.</p> <p>От друга страна, в комуникацията си с бизнеса, Патентно ведомство, освен услугите, свързани със закрилата на индустриалната собственост, които традиционно предоставя, има капацитета да изгради единна платформа за обекти на индустриална собственост, с действаща закрила на територията на България и ЕС, разработена в тези от основните направления за интелигентна специализация, които кореспондират с областите на техниката, и в които се провежда целева научноизследователска дейност. Подобна платформа би подпомогнала изграждането на връзката научни изследвания, технологии, иновации, би стимулирала технологичния трансфер, и би подпомогнала ефективното изграждане на иновационната екосистема в страната. В допълнение, платформата ще промотира не само на национално, но и на европейско ниво научните резултати, технологии и иновации, създадени в България, което би увеличило и чуждестранния инвестиционен интерес.</p> <p>С оглед на гореизложено и предвид приоритетите на ПНИИДИТ 2021-2027 г., за целите на тяхното успешно реализиране, целесъобразно би било посочването на Патентно ведомство на Република България като директен бенефициент в ПНИИДИТ 2021-2027 г.</p>		<p>собственост, като същата ще бъде изпълнявана чрез предоставяне на институционална подкрепа на ДАНИИ в партньорство с Патентно ведомство. В рамките на интервенцията в ревизираната версия 3.0 на Програма НИИДИТ е предвидена предложената от Патентно ведомство дейност за - изграждане на информационен център/ IP Help Desk.</p> <p>Във връзка с проведена дискусия относно модела за технологичен трансфер Hub&Spoke, моля да имате предвид, че в рамките на приоритетно направление 2 на приоритет 1 е включена интервенция за създаване на национален модел за трансфер на технологии, с която се предвижда възможността за изграждане на най-подходящия за страната ни модел. Конкретните негови характеристики и взаимоотношения между участниците в него ще се основава на резултатите от картографирането на научноизследователската екосистема и провеждане на необходимите предпроектни проучвания за осъществимост.</p> <p>Относно направеното предложение по Приоритет 2 за приноса на Патентно ведомство към цифровата трансформация на публичния сектор чрез разработване на електронната платформа за научни изследвания и иновации, отбелязваме, че в Приоритет 1 на Програма НИИДИТ е предвидено разработването на единна информационна платформа за научни изследвания и иновации, която да обслужва изпълнението на новата политика на взаимодействие на научните изследвания и иновациите и ще осигури свързаността между основните участници в системата за обмен на научна информация и знания. Платформата ще предоставя връзка към платформата за обекти на индустриална собственост с действаща закрила на територията на България и ЕС, разработена от Патентното ведомство на РБ.</p>
--	--	--	---

От позицията на директен бенефициент, Ведомството би допринесло по:

А. Приоритет 1 „Устойчиво развитие на българската научноизследователска и иновационна екосистема“, с повишаване на информираността и квалификацията на заинтересованите страни по въпросите на индустриалната собственост и технологичния трансфер чрез:

1. Информационни кампании и обучения насочени към научните организации, изследователските институти, университетите и представителите на бизнеса.

Патентно ведомство на Република България има нужния капацитет и опит, както и международно сътрудничество за да провежда активна дейност /информационни срещи, семинари, обучения, публикации/ за популяризиране на закрилата на обектите на индустриалната собственост, значението на управлението на нематериалните активи като индустриална собственост, вкл. технологичния трансфер за целите на комерсиализацията, конкурентоспособността и икономическия растеж. В хода на дейността си Патентно ведомство, съвместно със своите международни партньори са идентифицирали необходимостта от обучение по интелектуална собственост и технологичен трансфер за научните организации, изследователските институти, университетите, офисите за трансфер на технологии и малките и средните предприятия в страната. В този смисъл, Ведомството работи в посока създаване на по-институционализирана платформа за сътрудничество между заинтересованите страни, които предоставят образование и обучение в областта на интелектуалната собственост и технологичния трансфер в България.

2. Патентно ведомство възнамерява да изгради информационен център/ IP Help Desk, който ще предоставя информация за наличните услуги на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС), Европейското патентно ведомство (ЕПВ) и Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост в областта на интелектуалната собственост (ЕСИС), в областта на закрилата и управлението на индустриалната собственост, които са от полза на заинтересованите страни. Ще се предоставя достъп до глобални бази данни и свързани с тяхното използване материали за съответните услуги. IP Help Desk ще предоставя също на заинтересованите страни и информация за възможностите за участие по програми за подкрепа и финансови схеми на национално и международно равнище. Услугата ще е насочена и съобразена с нуждите на изследователи, изобретатели, предприемачи, малки и средни предприятия, и ще цели да ги стимулира да използват интелектуалната си собственост за създаване и развитие на конкурентоспособни иновации.

3. По отношение на Приоритетно направление 2: Трансфер на технологии и знания,

	<p>Патентно ведомство на Република България като държавен орган в областта на индустриалната собственост, приветства включването на препоръките от доклада на Световната организация по интелектуална собственост/СОИС/WIPO (март 2021 г.), която е специализираната междуправителствена организация на ООН по въпросите на интелектуалната собственост.</p> <p>Ведомството счита, че включването на инициативата за създаване на високо професионална национална инфраструктура за трансфер на знания и технологии по модела „Hub and Spoke“, която да предоставя услуги на множество потребители – научни организации, изследователски институти, университети и представителите на бизнеса, е стъпка в правилната посока. Ведомството, отчита като положителен момент посочването му, като възможен партньор по тази инициатива.</p> <p>Въпреки това в Приоритетно направление 2: Трансфер на технологии и знания, следва да се опишат в по-голяма конкретика дейностите, които ще се извършват от основните участници в предложения модел.</p> <p>Б. Приоритет 2 „Цифрова трансформация на публичния сектор“, Патентно ведомство може да допринесе за цифровата трансформация на публичния сектор, чрез изграждане на електронна платформа за научни изследвания и иновации (ЕПНИИ). Това е инициатива, с която Ведомството цели изграждането на мрежа между заинтересованите страни - научни организации, изследователски институти, университети и представители на бизнеса, включително други, които търсят иновативни решения за развитие чрез внедряване на иновации.</p> <p>Изграждането на такава електронна платформа е от ключово значение за развитието на икономиката и най-вече за разгръщане на потенциала на малките и средни предприятия (МСП) в страната и за популяризиране на научните и развойни резултати.</p> <p>Целевите групи, към които ще е насочена платформата ще бъдат:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) научни организации, изследователски институти и университети; б) изобретатели и лицата, притежаващи обекти на индустриална собственост; в) представителите на бизнеса, които имат интерес от използването на такива обекти в дейността си. <p>За изграждане на партньорство наука-бизнес, в рамките на платформата ще бъдат дигитализирани досиета на обекти на индустриална собственост, отговарящи на следните критерии:</p>		
--	--	--	--

	<p>1. обектите, които ще се дигитализират са изобретения, полезни модели и промишлени дизайни;</p> <p>2. обектите, които ще се дигитализират са с действаща закрила или ако срока на закрилата е изтекъл, то са от значение с оглед проследяване на цялостното състояние на техниката и предоставяне на изчерпателна информация във връзка със заявените и патентовани изобретения, регистрирани полезни модели и промишлени дизайни;</p> <p>3. досиетата са за обекти, които са разработени в приоритетните направления в Стратегията за интелигентна специализация 2021-2027;</p> <p>4. досиета на действащи и угаснали изобретения, полезни модели и промишлени дизайни, за които е обявена лицензионна готовност.</p> <p>Предвижда се в рамките на тази дейност да се дигитализират общо около 15 000 досиета, от които на патентни (1000 броя), на полезни модели (5900 броя) и на промишлени дизайни (8100 броя). Броят варира в зависимост от заявителската активност и промените в статуса на всеки един от обектите.</p> <p>Изграждането на платформата ще позволи и виртуалното позициониране на IP Help Desk (виж т.2.) за предоставяне на електронни услуги (120 на брой към момента, като се предвижда дигитализирането на още 40 услуги) за придобиване на закрилата върху обектите на индустриална собственост, тяхното управление като нематериални активи, технологичен трансфер и комерсиализация.</p> <p>Разработването на електронната платформа за научни изследвания и иновации (ЕПНИИ) ще създаде възможност за усвояване на ползите за гражданите, бизнеса, изследователските организации и публичните органи от дигиталната трансформация на публичния сектор и данните в него.</p> <p>С оглед на изложеното, Патентно ведомство на Република България се надява да получи възможност да допринесе за изграждането, функционирането и устойчивото развитие на научноизследователската и иновационна екосистема в страната като директен бенефициент.</p>		
--	---	--	--